Пралетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 28 (6305) | 4 лютага 1939 г., субота | ЦАНА 10 КАП.

„Ажыццяўленне вялікіх задач трэцяга пяцігадовага плана настолькі цесна звязана з кроўнымі інтарэсамі рабочых, сялян і совецкай інтэлігенцыі, што забеспячэнне яго выканання залежыць, перш за ўсё, ад нас—комуністаў і непартыйных большэвікоў-кіраўнікоў, і асабліва ад нашага ўмення арганізаваць працу і ўзняць комуністычнае выхаванне працоўных...“

(З ТЭЗІСАЎ ДАКЛАДА тав. В. МОЛАТАВА НА XVIII З'ЕЗДЗЕ ВКП(б).

ВЫСОКАЯ ЎЗНАГАРОДА

Совецкія пісьменнікі, а з імі і ўвесь совецкі народ, які бясконца любіць і цэніць сваю літаратуру, — глыбока ўзрадаваны і ўсхваляваны новым яркім доказам сталінскіх клопатаў большэвіцкай партыі і ўрада аб развіцці і росквіце совецкай мастацкай літаратуры. Гэтымі днямі Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР за выдатныя поспехі і дасягненні ў развіцці совецкай мастацкай літаратуры ўзнагароджаны ордэнамі Саюза ССР 172 совецкія пісьменнікі. Узнагароджаны лепшыя прадстаўнікі совецкай літаратуры вялікага рускага народа і ўсіх брацкіх народаў нашай вялікай многанацыянальнай соцыялістычнай радзімы.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб узнагароджанні совецкіх пісьменнікаў — гэта яшчэ адно пераканаўчае сведчанне той увагі, тых клопатаў, якімі акружан совецкі пісьменнік. У краіне соцыялізма высокай пашанаю і шчырай любоўю карыстаецца кожны, хто ўсе свае сілы і здольнасці аддае служэнню справе народа, хто на любым даверанам яму партыяй і народам участку сваёй самаадданай дзейнасцю множыць поспехі соцыялістычнага будаўніцтва. Да такіх перадавых людзей нашай краіны адносяцца і ўзнагароджаныя совецкія пісьменнікі.

Вызваленыя Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыяй, народы Совецкага Саюза вылучылі з свайго асяроддзя нямала выдатнейшых людзей нашай эпохі. Творчыя сілы працоўных, якія былі вякамі закованы ланцугамі рабства, пасля Вялікага Кастрычніка абудзіліся і забілі невычарпальнай творчай крыніцай. Буйныя таленты і дараванні пачалі выяўляцца на самых разнастайных участках і ў самых разнастайных галінах соцыялістычнага будаўніцтва. Совецкая ўлада адкрыла гэтым талентам і дараванням ніколі раней не існаваўшыя, небывалыя магчымасці і ўмовы для іх развіцця. Разам з агульным ростам нашай краіны, яе людзей, яе культуры, расла і развівалася совецкая літаратура, як адзін з участкаў соцыялістычнага будаўніцтва.

Совецкая літаратура створана і выпестована партыяй Леніна—Сталіна. З'яўляючыся магутнай зброяй у справе соцыялістычнага выхавання і мабілізацыі мас, совецкая літаратура з поспехам выконвала і выконвае адказныя задачы, пастаўленыя перад ёю партыяй і народам. «Наша літаратура, — гаварыў таварыш Жданаў на першым усесаюзным з'ездзе совецкіх пісьменнікаў, — з'яўляецца самай маладой з усіх літаратур усіх народаў і краін. Разам з тым, яна з'яўляецца самай ідэйнай, самай перадавой і самай рэволюцыйнай літаратурай».

Ні ў адной іншай краіне [illegible] пісьменніку не прадастаўлены такія шырокія магчымасці для плённай творчай работы, як у нас, у СССР. [illegible]

У ліку атрымаўшых высокую ўзнагароду пісьменнікаў мы бачым таксама лепшых прадстаўнікоў беларускай совецкай літаратуры: народных паэтаў БССР Янку Купалу і Якуба Коласа, Змітрака Бядулю, Міхася Лынькова, Эдуарда Самуйлёнка, Петруся Броўку і Пятра Глебку. [illegible] Гэтай узнагародай радуецца не толькі літаратурная грамадскасць БССР, але і ўвесь беларускі народ.

[illegible]

вую, квітнеючую соцыялістычную рэспубліку. Карэнным чынам змянілася абліччэ краіны, ва ўсіх кутках яе цудоўна расквітнела жыццё, змяніліся і выраслі людзі яе.

Пышным цветам расквітнела беларуская літаратура. Па-новаму заспявалі свае песні роданачальнікі беларускай паэзіі Янка Купала і Якуб Колас. Вырасла цэлая плеяда паэтаў і пісьменнікаў, выхаваных годамі соцыялістычнага будаўніцтва. Вышаўшыя з народа і непарыўна звязаныя з ім, акрыленыя цудоўнай рэчаіснасцю краіны соцыялізма, яны знайшлі багацейшы матэрыял для сваіх твораў. Творы многіх беларускіх паэтаў і пісьменнікаў вядомы далёка за межамі Совецкай Беларусі. Яны перакладзены на мовы шматлікіх совецкіх народаў і карыстаюцца поспехам у чытачоў.

Беларуская совецкая літаратура расце і развіваецца ў шчыльнай сувязі з літаратурамі брацкіх саюзных рэспублік. Яркай дэманстрацыяй дружбы і еднання культур брацкіх народаў з'явіліся праведзеныя ў канцы студзеня гэтага года дні беларускай літаратуры ў Маскве. Беларускія пісьменнікі і артысты на шматлікіх вечарах і сустрэчах паказалі перад грамадскасцю сталіцы нашай радзімы вялікія дасягненні беларускай культуры, нацыянальнай па форме і соцыялістычнай па зместу. У клубах і тэатрах, у рабочых, чырвонаармейцаў, інтэлігентаў сталіцы, — усюды, дзе выступалі прадстаўнікі беларускай культуры, яны сустракалі цёплы прыём, прасякнуты любоўю і дружбаю.

Высокая ўзнагарода совецкіх пісьменнікаў з'явіцца вялікім стымулам у далейшай іх творчай дзейнасці, у далейшым развіцці і росквіце совецкай літаратуры. У сваім пісьме з повада ўзнагароды Я. Купала, Я. Колас, З. Бядуля, П. Броўка і П. Глебка з гарачымі пачуццямі ўдзячнасці народу, партыі, вялікаму Сталіну заявілі:

«Мы, ад'язджаючы з Масквы — сэрца нашай цудоўнай радзімы, у Беларусь, як ніколі, натхнёны высокай узнагародай на новую творчую работу. Усе нашы сілы, усе здольнасці мы аддадзім на служэнне нашаму свабоднаму совецкаму народу, нашай вялікай комуністычнай партыі і нашаму любімаму правадыру таварышу Сталіну».

«Падвоіць, патроіць свае сілы, сваю работу, — піша М. Лынькоў, — на карысць і радасць гераічнага совецкага народа, аддаць усяго сябе найвялікшай справе Леніна—Сталіна — вось абавязак і неадкладная наша, і мая, задача».

Перад совецкай літаратурай, перад совецкімі пісьменнікамі пастаўлена адказная і пачэсная задача: [illegible]

Краіна Советаў знаходзіцца напярэдадні вялікай гістарычнай падзеі — XVIII з'езда ВКП(б). [illegible]

[illegible]

На менскай швейнай фабрыцы імені Крупскай шырока разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва сярод стаханаўцаў на дастойную сустрэчу XVIII з'езда ВКП(б). 11-я стаханаўская лента, якая абавязалася ў часць XVIII з'езда партыі выканаць свой квартальны план датэрмінова, штодзенна перавыконвае норму выпрацоўкі. НА ЗДЫМКУ: майстар цэха т. Карасіў чытае работніцам 11-й ленты тэзісы даклада тав. Жданава. Фото Я. Салавейчыка.

АГУЛЬНАМАСКОЎСКІ МІТЫНГ ПІСЬМЕННІКАЎ

2 лютага ў сувязі з узнагароджаннем совецкіх пісьменнікаў за выдаючыяся поспехі і дасягненні ў развіцці совецкай мастацкай літаратуры адбыўся мітынг пісьменнікаў г. Масквы. У прэзідыуме — ордэнаносцы А. Талстой, А. Фадзееў, Я. Купала, Я. Колас, В. Лебедзеў-Кумач, В. Катаеў, А. Караваева, А. Карнейчук, І. Новікаў. Мітынг адкрыўся ўступным словам тав. Фадзеева, які сказаў.

— Совецкая літаратура ўдастоена высокай узнагароды. Наша літаратура стала перадавой, яна многанацыянальна і інтэрнацыянальна. Аб гэтым ярка сведчыць указ аб узнагароджанні, у якім адзначаны пісьменнікі — бураты, чэчэнцы, карэлы, башкіры, беларусы, грузіны, украінцы і пісьменнікі іншых нацыянальнасцей. Сярод узнагароджаных — ашугі, акыны і сказацелі тых народнасцей, якія да Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі не мелі нават сваёй пісьменнасці.

Мы ўдастоены высокай узнагароды. Але гэта ўзнагарода накладвае на нас вялікія абавязацельствы. Мы абяцаем працаваць, не пакладаючы рук, мы будзем расціць новыя кадры маладых пісьменнікаў, пісьменнікаў комуністычнага грамадства.

З прамовамі на мітынгу выступалі І. Новікаў, А. Карнейчук, Я. Колас, Е. Далматоўскі. Паэт В. Лебедзеў-Кумач прачытаў свой верш «Если орден горит у тебя на груди».

Удзельнікі мітынга з вялікім натхненнем прынялі пісьмо таварышу Сталіну.

АГУЛЬНАМАСКОЎСКІ СХОД СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕННІКАЎ ТАВАРЫШУ СТАЛІНУ

Дарагі Іосіф Вісарыёнавіч!

Святкуючы радасны дзень узнагароджання совецкіх пісьменнікаў, мы аддаем сабе адчот у тым, як многа з нас спросіцца, як многа трэба яшчэ зрабіць.

На працягу ўсёй сваёй гісторыі чалавецтва не ведала такой дзяржавы, якая паслядоўна і няўхільна стваралася-б на аснове навукі і на чале якой стаялі-б людзі навукі.

Такая дзяржава цяпер створана. Гэта — дзяржава соцыялізма, узнікшая ў геніяльных розумах людзей навукі — Маркса і Энгельса, заклаў фундамент гэтага дзяржаўнага будынка чалавек навукі — Ленін. Узвёў гэты дзяржаўны будынак чалавек навукі — Сталін.

У арганізме нашай дзяржавы няма такой частачкі, якая-б не была прасякнута светлай мыслю гэтых чатырох людзей — стваральнікаў новага чалавечага грамадства.

Вялікую ролю ў стварэнні нашай дзяржавы адыграла і вялікая літаратура—руская, украінская, грузінская і літаратура іншых брацкіх народаў, якая заўсёды была накіравана ў будучыню. Для будучыні жылі Пушкін і Гогаль, Руставелі і Шаўчэнка, Талстой і Салтыкоў-Шчэдрын, Лермантаў і Чэхаў, Ахундоў і Налбанян. Будучыні аддалі ўсё сваё жыццё Чэрнышэўскі і Белінскі.

Вяліка ўзнагарода, якой адзначыў сваю літаратуру совецкі народ. Мы помнім, што совецкім ордэнам быў узнагароджан такі чалавек, як Максім Горкі. Яго высокая ідэйнасць, прынцыповасць, маральная чыстата, яго тытанічнае трудалюб'е заўсёды будуць служыць для нас прыкладам.

Мы хочам, таварыш Сталін, каб кожны наш радок дапамагаў справе, якой Вы прысвяцілі сваё жыццё — справе комунізма.

Прэзідыум схода: АЛІГЕР, ЗАЙЦАЎ, КАРАВАЕВА, В. КАТАЕЎ, ЯКУБ КОЛАС, КАРНЕЙЧУК, ЯНКА КУПАЛА, КРАПІВА, ЛЕБЕДЗЕЎ-КУМАЧ, ЛЕОНАЎ, ЛОРДКІПАНІДЗЕ, МАРКІШ, І. НОВІКАЎ, ПАЎЛЕНКА, ТВАРДОЎСКІ, ТАЛСТОЙ, ТРЭНЕЎ, ФАДЗЕЕЎ, УХОЛІН.

АГУЛЬНАГАРАДСКАЯ НАРАДА САКРАТАРОЎ ПАРТКОМАЎ І ПАРТОРГАЎ МЕНСКА

3 лютага ў Доме партактыва адбылася агульнагарадская нарада сакратароў парткомаў і парторгаў, прысвечаная падрыхтоўцы да правядзення партыйных сходаў па абмеркаванню тэзісаў дакладаў на XVIII з'ездзе ВКП(б) і выбарам дэлегатаў на райпартканферэнцыі. Прысутнічала звыш 400 чалавек.

Даклад аб задачах партыйных арганізацый у падрыхтоўцы да XVIII з'езда партыі зрабіў сакратар Менскага абкома і гаркома КП(б)Б тав. Матвееў. Ён паведаміў аб тэрмінах правядзення сходаў у пярвічных партарганізацыях горада. Сходы пачынаюцца 4 лютага і заканчваюцца 12 лютага. Раённыя партыйныя канферэнцыі адкрываюцца ва ўсіх раёнах Менска 15 лютага.

З кароткай прамовай на нарадзе выступіў сакратар ЦК КП(б)Б тав. Панамарэнка.

(БЕЛТА).

УСЕБЕЛАРУСКАЯ КАНФЕРЕНЦЫЯ ПА ПЫТАННЯХ БУДАЎНІЦТВА

Учора вечарам у клубе мэталістаў адкрылася ўсебеларуская канферэнцыя па пытаннях будаўніцтва, скліканая СНК БССР і ЦК КП(б)Б. На канферэнцыі прысутнічае 500 чалавек — стаханаўцаў, інжынераў, тэхнікаў, архітэктараў, кіраўнікоў наркаматаў і будаўнічых арганізацый.

З дакладам аб задачах у галіне будаўніцтва ў БССР выступіў намеснік старшыні Соўнаркома Беларусі тав. Захараў.

— У тэзісах даклада таварыша Молатава на прадстаячым XVIII з'ездзе ВКП(б), — гаворыць тав. Захараў, — чотка вызначаны асноўныя задачы ў галінэ будаўніцтва ў трэцяй пяцігодцы. У мэтах паскарэння тэрмінаў будаўніцтва і поўнага выкарыстання адпушчаных сродкаў, патрэбна павесці рашучую барацьбу з гігантаманіяй, перайсці да будаўніцтва сярэдніх і невялікіх прадпрыемстваў.

— Пагоня за гігантамі ў нас у Беларусі (будаўніцтва Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, кіностудыі і інш.) выклікала вялікі перарасход сродкаў, затрымлівае своечасовы пуск у эксплаатацыю гэтых важных аб'ектаў.

У тэзісах даклада таварыша Молатава вялікая ўвага аддана пытанням скараснога будаўніцтва. Гэты метал павінен быць шырока ўкаранён на ўсіх будоўлях. У радзе абласцэй і рэспублік Саюза (Масква, Ленінград, Урал, Украіна) па новаму метаду пабудаваны дзесяткі будынкаў. На жаль, у нас у Беларусі яго яшчэ не пачалі прымяняць. Людзі чакаюць нейкіх указанняў, дырэктыў.

Выключна дрэнна выкарыстоўваюцца ў нас сродкі на капітальнае будаўніцтва. З-за невыканання плана будаўнічых работ, толькі па аднаму Менску лічыцца 136 аб'ектаў пераходнага будаўніцтва на суму ў 18,5 млн. рублёў. Будаўнікі Беларусі недадалі краінэ дзесяткі тысяч квадратных метраў жыллёвай плошчы. Будаўнічыя арганізацыі надзвычай марудна ліквідуюць вынікі шкодніцтва.

У канцы свайго даклада тав. Захараў заклікаў дэлегатаў канферэнцыі, на аснове шырокай крытыкі і самакрытыкі, выявіць усе недахопы ў рабоце будаўнічых арганізацый, перабудаваць работу ў адпаведнасці з задачамі, пастаўленымі перад будаўнікамі ў трэцяй пяцігодцы.

На вячэрнім пасяджэнні таксама быў заслухан даклад намесніка галоўнага інжынера трэста Саюзоргбуддэталь тав. Каломніна аб вытворчасці і праектаванні будаўнічых дэталяў і зборных канструкцый у БССР.

У рабоце канферэнцыі прымае ўдзел старшыня Соўнаркома БССР тав. Кісялёў.

Работа канферэнцыі прадоўжыцца некалькі дзён.

АБЛАСНЫЯ КАНФЕРЭНЦЫІ КОМСАМОЛА БЕЛАРУСІ

МЕНСКАЯ

Учора на менскай 1-й абласной канферэнцыі комсамола быў заслухан справаздачны даклад Оргбюро ЦК ЛКСМБ па Менскай вобласці. Пасля даклада разгарнуліся спрэчкі.

Выступіўшыя ў спрэчках тт. Прасвіраў (Н-ская воінская часць), Беразоўскі (сакратар Грэскага РК ЛКСМБ), Шушанкоў (заг. аддзелам палітвучобы Сталінскага гаррайкома ЛКСМБ Менска), Ісачэнка (сакратар Слуцкага РК ЛКСМБ) і іншыя адзначылі парочны метад кіраўніцтва Оргбюро ЦК ЛКСМБ па Менскай вобласці.

Оргбюро капіравала парочны стыль работы былых кіраўнікоў ЦК ЛКСМБ, што было па-большэвіцку асуджана рашэннямі VII пленума ЦК ВЛКСМ і V пленума ЦК ЛКСМБ. Работнікі апарата Оргбюро адарваліся ад нізавых комсамольскіх арганізацый, мала бывалі на месцах.

Выступаўшыя ў спрэчках расказвалі, што Оргбюро пасылае ў райкомы комсамола ўказанні аб правядзенні палітычнай кампаніі пасля таго, як гэта кампанія была праведзена. Так, напрыклад, было з рассылкай спіскаў рэкамендацыйнай літаратуры да 20-годдзя ВЛКСМ, якія папалі ў раёны пасля таго, як 20-я гадавіна ленінска-сталінскага комсамола была праведзена. Так было і з рассылкай указанняў аб арганізацыі школьных канікул, якія нават у Сталінскі гаррайком Менска былі прысланы праз два дні пасля канікул.

Сёння канферэнцыя прадаўжае сваю работу.

ВІЦЕБСКАЯ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Другі дзень абласной канферэнцыі быў прысвечан спрэчкам па дакладу Оргбюро ЦК ЛКСМБ па Віцебскай вобласці. Выступаўшыя таварышы падверглі рэзкай крытыцы справаздачны даклад, у якім нічога не было сказана аб рэалізацыі рашэнняў VI і VII пленумаў ЦК ВЛКСМ і як Оргбюро змагалася за ачышчэнне комсамольскай арганізацыі ад ворагаў і іх прыспешнікаў.

Комсамольцы горача жадаюць вывучаць гераічную гісторыю нашай партыі. Але Оргбюро пытанню палітвучобы зусім не аддавала ўвагі. Больш таго, раённыя і пярвічныя комсамольскія арганізацыі атрымлівалі ад Оргбюро шкодную ўстаноўку — не пачынаць вывучэння гісторыі ВКП(б) да атрымання спецыяльнай дырэктывы ад ЦК ВЛКСМ.

Вельмі правільна вінавацілі дэлегаты канферэнцыі кіруючых работнікаў Оргбюро ў адарванасці ад раённых пярвічных арганізацый комсамола. У перыяд выбараў кіруючых комсамольскіх органаў комсоргамі і сакратарамі камітэтаў выбрана больш тысячы чалавек, якія ўступілі ў комсамол у 1937—1938 гг. Між тым жывога інструктажа і канкрэтнай дапамогі ў рабоце гэтыя таварышы не атрымлівалі. Гастралёрства, папяровыя і тэлефонныя дырэктывы — вось што замяніла сапраўднае кіраўніцтва пярвічнымі комсамольскімі арганізацыямі.

Канферэнцыя прыняла зварот да ўсіх комсамольцаў і несаюзнай моладзі вобласці—шырэй разгарнуць соцыялістычнае спаборніцтва, стаханаўскі рух, каб дастойна сустрэць гістарычны XVIII з'езд ВКП(б). **З. ЛАРЫСАЎ.**

Водгукі за граніцай на тэзісы дакладаў тав. Молатава і тав. Жданава на XVIII з'ездзе ВКП(б)

ПОЛЬШЧА

ВАРШАВА, 3 лютага. (ТАСС). Усе польскія газеты змясцілі тэлеграму польскага тэлеграфнага агенцтва аб тэзісах даклада тав. Жданава на XVIII з'ездзе ВКП(б).

Газета «Роботнік» адзначае, што ў трэцяй пяцігодцы намечан вялікі рост прамысловай прадукцыі.

Газета пералічвае далей важнейшыя аб'екты прамысловага будаўніцтва па трэцяму пяцігадоваму плану, адзначаныя ў тэзісах даклада тав. Молатава.

КІТАЙ

ШАНХАЙ, 3 лютага (ТАСС). Кітайскія газеты, якія выходзяць на тэрыторыі міжнароднага сетльмента ў Шанхаі, прадаўжаюць каментыраваць тэзісы даклада тав. Молатава. Газета «Веньвейбао» піша: «На працягу 21 года, якія прайшлі з моманту Кастрычніцкай рэволюцыі, СССР пераўтварыўся з адсталай сельскагаспадарчай краіны ў перадавую індустрыяльную краіну. Заслугоўваюць асаблівай увагі поспехі СССР у галіне калектывізацыі сельскай гаспадаркі. Па меры выканання папярэдніх пяцігадовых планаў магутнасць Совецкага Саюза расла з кожным днем. Совецкі народ дабіўся добрых умоў жыцця».

Рад кітайскіх газет у Шанхаі надрукаваў падрабязны змест тэзісаў даклада тав. Жданава аб змяненні ў статуце ВКП(б).

ЛІТВА

КАЎНАС, 3 лютага. (ТАСС). Газета «Лієтувос айдас» і іншыя літоўскія газеты змясцілі паведамленнэ аб тэзісах даклада тав. Молатава. «Лієтувос айдас» адзначае выключна быстры тэмп развіцця прамысловасці ў СССР. Газета піша: «Цяпер СССР эканамічна зусім незалежны. У СССР выключна вялікі рост прадукцыі, прадукцыйнасці працы і заработнай платы працоўных».

Тав. К. Е. ВАРАШЫЛАЎ НА ЗАВОДЗЕ № 8 ІМ. М. І. КАЛІНІНА

Учора завод № 8 ім. М. І. Калініна наведаў Народны Камісар Абароны Маршал Совецкага Саюза тав. К. Е. Варашылаў. [illegible] тав. Б. Л. Ваннікаў і [illegible] Наркома Абароны камандарм 2-га ранга тав. Г. І. Кулік. [illegible]

[illegible] Развітваючыся, тав. Варашылаў пажадаў калектыву завода дабіцца новых поспехаў у 1939 годзе. (ТАСС).

ВЫПУСК У ВАЕННА-ПАЛІТЫЧНАЙ АКАДЭМІІ ІМ. В. І. ЛЕНІНА

2 лютага ў Ваенна-палітычнай акадэміі РСЧА імені В. І. Леніна адбыўся выпуск слухачоў ваенна-педагагічнага факультэта.

Сярод выпускнікоў многа выдатнікаў. Дыпломы з адзнакай атрымалі т.т. Захараў, Козыраў, Малкоў, Тішуроў і Казімірскі, якія [illegible] 75 проц. выдатных адзнак. [illegible] Народнага Камісара Абароны Саюза ССР тав. К. Е. Варашылава.

З вялікім уздымам сабраўшыяся прынялі прывітанне [illegible] і Варашылаву. (ТАСС).

СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ІМЕНІ XVIII З'ЕЗДА ВКП(б)

* * *

400 МАТКОЎ ШОЎКУ ЗВЫШ НОРМЫ

Калектыў магілеўскай шаўковай фабрыкі імені Куйбышава звярнуўся да ўсіх рабочых, работніц, калгаснікаў і інтэлігенцыі гор. Магілева і Магілеўскай вобласці з заклікам арганізаваць соцыялістычнае спаборніцтва імені XVIII з'езда ВКП(б).

Рабочыя і служачыя фабрыкі абавязаліся датэрмінова выканаць план першага квартала па ўсіх паказальніках, асвоіць выраб шоўку з адыходаў і даць у першым квартале звыш плана 2.000 кгр. шоўку для вырабу тавараў шырокага спажывання.

Да дня адкрыцця XVIII з'езда асвоіць выраб новага віду валакна шоўку. Даць у першым квартале не менш 150 тысяч рублёў эканоміі за кошт ажыццяўлення рацыяналізатарскіх прапаноў.

Дзесяткі стаханаўцаў і стаханавак, якія ўключыліся ў спаборніцтва імені XVIII з'езда партыі, значна перавыконваюць узятыя на сябе абавязацельствы. Комсамолка-сартыроўшчыца тав. Ксяндзова 1 лютага адсартыравала 1.500 маткоў тонкавалакністага шоўку замест 1.100 па норме. Тав. Ксяндзова абавязалася штодзенна адсартыроўваць не менш 1.300 маткоў.

ВЕРТЛІБ.

СПАБОРНІЦТВА ЛЕСАРУБАЎ

З вялікім уздымам звяно лесарубаў тав. Кунішнікава (Бялыніцкі леспрамгас) абмеркавала выклік знатнага лесаруба рэспублікі Васілія Антонавіча Гоціна аб арганізацыі соцыялістычнага спаборніцтва па дастойнай сустрэчы XVIII з'езда ВКП(б).

Звяно тав. Кунішнікава абавязалася загатовіць да 10 сакавіка — дня адкрыцця з'езда — 12 тысяч кубаметраў драўніны і да канца года загатовіць 25 тысяч кубаметраў лесу.

Вялікі вытворчы ўздым адчуваецца за апошнія дні сярод возчыкаў Эсманскага лесаўчастка. 31 студзеня звяно возчыкаў—калгаснікаў сельскагаспадарчай арцелі імені Варашылава (брыгадзір тав. Лапа) вывезла 149 кубаметраў драўніны — 372 проц. дзённага задання. Звяно возчыкаў сельскагаспадарчай арцелі імені Калініна (брыгадзір тав. Аўлатовіч) вывезла 1 лютага 99,5 кубаметра лесу — 313 проц. задання.

Бялыніцкі леспрамгас абавязаўся выканаць план першага квартала па лесазагатоўках і вывазцы да 20 лютага.

***

РЭЧЫЦА. На лесаўчастках рэчыцкага механізаванага пункта і сярод работнікаў аўтапарка разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва на дастойную сустрэчу XVIII з'езда партыі. Заключана 16 брыгадных і 300 індывідуальных соцдагавораў паміж лесарубамі, возчыкамі і шоферамі.

31 студзеня брыгада лесарубаў—калгаснікаў сельскагаспадарчай арцелі імені Ежова ў саставе 4 чалавек (брыгадзір т. Шаўчанка), якая працуе на Баршчоўскім лесаўчастку, дабілася выдатных поспехаў. За 7 гадзін брыгада загатовіла 160 куб. метраў фанернай вольхі — 1.055 проц. нормы і зарабіла 1.002 рублі.

Брыгада тав. Кастрамы з калгаса «XX Кастрычнік» у гэты-ж дзень сваё дзённае заданне выканала на 348 проц.

Шоферы аўтапарка тт. Мурашка і Дрозд абавязаліся да дня адкрыцця з'езда выканаць сваё квартальнае заданне на 130 проц. 31 студзеня і 1 лютага яны выканалі сваё заданне на 232 проц.

У азнаменаванне склікання XVIII з'езда ВКП(б) стаханаўкі-этыкетыроўшчыцы запалкавай фабрыкі «Везувій» (Нова-Беліца, Гомельскай вобласці) М. В. Шчэпеціхіна з падручнай А. П. Канцовай і Н. А. Ісачэнка з падручнай Ц. Б. Пішчык устанавілі небывалы да гэтага часу рэкорд выпуску запалак. 31 студзеня, працуючы на двух машынах, яны далі за змену па 71 скрынцы запалак, пры норме ў 43 скрынкі. НА ЗДЫМКУ (злева направа): тт. Ісачэнка, Шчэпеціхіна, Канцова і Пішчык.

Фота В. Хеніна (Фотахроніка БЕЛТА).

АРГАНІЗОЎВАЮЦЦА СТАХАНАЎСКІЯ ЗВЕННІ

ДРЫБІН. (Спец. кар. «Звязды»). З вялікім уздымам сустрэлі калгаснікі і працоўныя раёна рашэнне пленума ЦК ВКП(б) аб скліканні XVIII з'езда партыі. Калгаснікі абмяркоўваюць зварот стаханаўцаў—перадавікоў соцыялістычнай сельскай гаспадаркі і бяруць на сябе канкрэтныя абавязацельствы на дастойную сустрэчу XVIII з'езда ВКП(б).

Многалюдны сход, прысвечаны гэтаму пытанню, адбыўся ў калгасе «Чырвоная Горка», Кледнявіцкага сельсовета. 200 чал. удзельнікаў схода абавязаліся адзначыць адкрыццё з'езда ўзорнай падрыхтоўкай да веснавой сяўбы. Тут-жа на сходзе было створана 5 стаханаўскіх звенняў, якія абавязаліся дабіцца ўраджаю ільнавалакна не менш 10 цнт. з гектара.

Калгаснікі ў прынятым рашэнні абавязваюцца дабіцца ўраджаю зерневых культур 15 цнт. з гектара, бульбы — 150 цнт.

Рабочыя і служачыя Чарнеўскага крухмальнага завода абавязаліся выканаць лютаўскі план на 120 проц. Паміж рабочымі заключаюцца соцдагаворы.

ПЕРАВЫКАНАЕМ ЗАДАННЕ ПА УРАДЖАЙНАСЦІ

ПОЛАЦК. Як толькі былі атрыманы газеты з тэзісамі даклада таварыша Молатава на XVIII з'ездзе ВКП(б), у калгасе «Новыя Гараны», Шацілаўскага сельсовета, сабраўся калгасны актыў, каб пачытаць і абмяняцца думкамі аб грандыёзным плане трэцяй пяцігодкі. Калгасная рэдкалегія выпусціла да схода спецыяльны нумар насценнай газеты, прысвечаны надыходзячаму з'езду партыі. Уважліва слухалі брыгадзіры, старшыя конюхі, звеннявыя тэзісы, у якіх намечана грандыёзная праграма далейшых перамог.

Першае слова ўзяў старшыня калгаса тав. Воднікаў, які працуе ў гэтым калгасе 9 год.

— На вопыце нашага калгаса, — гаворыць ён, — мы наглядна бачым, як расце наша краіна. Калі ў 1936 годзе калгаснікі атрымалі на працадзень 800 грам хлеба, то ў 1938 годзе атрымалі ўжо 2,5 кілограма. Вось, напрыклад, як жыве наш калгаснік, у мінулым бядняк, Арцём Бортнікаў. Ён у 1938 годзе атрымаў на свае працадні 2.600 кілограмаў хлеба, 1.060 рублёў грашыма, пабудаваў сабе новы дом.

— Па плану трэцяй пяцігодкі намячаецца рост ураджайнасці зерневых на 27 процантаў. Мы на 1939 год намячаем рост ураджайнасці супроць мінулага года на 30 процантаў.

— Мы можам запэўніць нашу партыю, — заканчвае тав. Воднікаў, — што будзем змагацца за перавыкананне плана трэцяй пяцігодкі.

Слова ўзяў брыгадзір другой брыгады тав. Іван Дзідо.

— Для нас,—гаворыць ён, — дзень адкрыцця партыйнага з'езда будзе днём найвялікшай радасці. Мы тут знаёміліся з тым, аб чым таварыш Молатаў будзе дакладваць з'езду. Большэвікі попусту словы не кідаюць. Планы першай і другой пяцігодак былі перавыкананы, перавыканаем і план трэцяй пяцігодкі. Я нядаўна падаў заяву аб прыёме мяне ў кандыдаты ВКП(б). Сваё уступленне ў рады партыі Леніна — Сталіна я азнамяную барацьбой за стаханаўскую работу ўсіх калгаснікаў маёй брыгады. буду змагацца за высокую працоўную дысцыпліну. — Тав. Дзідо выклікаў на спаборніцтва брыгадзіра тав. Сафроненка.

Актыў калгаса «Новыя Гараны» абавязаўся азнаёміць калгаснікаў па брыгадах з тэзісамі даклада таварыша Молатава і арганізаваць соцыялістычнае спаборніцтва, каб сустрэць дзень адкрыцця XVIII з'езда ВКП(б) поўнай гатоўнасцю да выезду ў поле.

(БЕЛТА).

ДАБ'ЕМСЯ ВЫСОКАЙ ПАСПЯХОВАСЦІ Ў ВУЧОБЕ

Настаўніцкі калектыў 4-й менскай школы ўключыўся ў соцыялістычнае спаборніцтва імені XVIII з'езда ленінска-сталінскай партыі.

Настаўнікі Зарына, Панкавец, Правашынскі, Розенбліт, Гуткоўскі, Гайдукевіч, Дыло і інш. абавязаліся замацаваць поспехі першага паўгоддзя і да дня з'езда мець высокаякасную стопроцантную паспяховасць па сваіх прадметах і вучняў класаў, дзе яны з'яўляюцца класнымі кіраўнікамі.

Учора была праведзена нарада актыва вучняў усіх класаў школы. Пасля інфармацыі дырэктара тав. Баршчэўскай актыў рашыў уключыцца ў перадз'ездаўскае соцспаборніцтва, яшчэ больш арганізаваць дапамогу адстаючым у вучобе, сістэматычна асвятляць ход соцыялістычнага спаборніцтва ў спецыяльным бюлетэні.

На гэтым-жа актыве быў прыняты зварот да ўсіх школьнікаў горада — дастойна, высокімі паказальнікамі па паспяховасці сустрэць XVIII з'езд партыі.

АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ СУВЯЗІСТАЎ

Дэлегаты 3-й усебеларускай канферэнцыі сувязістаў—выдатнікаў завочнай вучобы—звярнуліся з заклікам да ўсіх сувязістаў рэспублікі арганізаваць соцыялістычнае спаборніцтва імені XVIII з'езда ВКП(б).

Сувязісты-завочнікі ўзялі на сябе абавязацельства ўзорна абслугоўваць усімі відамі сувязі падрыхтоўку краіны да XVIII партыйнага з'езда.

Своечасова падрыхтавацца і на выдатна абслужыць пасеўную і ўборачную кампаніі. Здаць заліковыя іспыты к канцу вучэбнага года (верасень 1939 года), на выдатна і добра. У падарунак маці-радзіме авалодаць адной з ваенных спецыяльнасцей.

На соцыялістычнае спаборніцтва вы кліканы завочнікі-сувязісты Совецкай Украіны.

ГІСТАРЫЧНАЯ ПАДЗЕЯ

Як падзею вялікай палітычнай важнасці ў жыцці нашай партыі і ўсёй краіны, сустрэлі комуністы, інтэлігенцыя і ўсе працоўныя апублікаваныя тэзісы даклада таварыша Жданава на XVIII з'ездзе партыі аб змяненнях у статуце ВКП(б).

Наша краіна за годы соцыялістычнага будаўніцтва ў корані змяніла сваё аблічча. Побач са зменай у галіне эканомікі СССР змяніўся і класавы састаў насельніцтва. Вызваліўшыся ад эксплаатацыі, зусім новым стаў рабочы клас. Карэнным чынам змянілася сялянства, якое з'яўляецца ў пераважнай большасці калгасным. Совецкая інтэлігенцыя, звязаная усімі ніцямі з рабочым класам і сялянствам, — з'яўляецца роўнапраўным членам соцыялістычнага грамадства. Стварылася маральна-палітычная адзінства совецкага народа. Вакол нашай партыі выраслі шматлікія кадры непартыйных большэвікоў, перадавых рабочых, сялян і інтэлігентаў, актыўных і свядомых барацьбітоў за справу партыі Леніна—Сталіна.

Толькі ў рэзультаце перамогі соцыялізма, а таксама павароту ў палітычным жыцці краіны ў сувязі з прыняццем Сталінскай Канстытуцыі, назрэла неабходнасць змянення некаторых пунктаў статута ВКП(б).

Скасаванне розных катэгорый пры прыёме ў партыю будзе мець вялікае значэнне. Гэта аблягчыць афармленне сваёй партыйнасці перадавым людзям, якія разам з комуністычнай партыяй аддана працуюць на карысць соцыялістычнай радзімы. Вельмі правільна прадугледжана ў тэзісах і тое, што рэкамендуючыя павінны ведаць людзей не менш года па сумеснай рабоце. Гэтае патрабаванне павялічвае адказнасць комуністаў пры дачы рэкамендацыі. А трэба сказаць, што ёсць нямала выпадкаў, калі рэкамендацыі даваліся тым людзям, якіх сам рэкамендаваўшы мала ведаў.

У практыцы нашай работы, нават да апошніх дзён, мы не заўсёды правільна падыходзілі пры пераводзе з кандыдатаў у члены партыі. Тэарэтычна слаба падрыхтаваныя кандыдаты, хаця і пасля праходжання ўстаноўленага стажа, гадамі не пераводзіліся ў члены партыі. Змяненні ў статуце ВКП(б) у гэтым пытанні вельмі неабходны.

Вялікае значэнне мае вызначэнне партыйнага стажа для кіруючых партыйных работнікаў. За годы сталінскіх пяцігодак вырасла нямала здольных работнікаў, якія паказалі на справе сваю бязмежную адданасць нашай партыі. Між тым, невялікі партыйны стаж тармазіў вылучэнне іх на кіруючую партыйную работу. Змяненне статута дасць магчымасць вылучыць на партыйную работу нямала маладых, таленавітых кіраўнікоў.

Змяненні ў статуце ВКП(б), якія прадугледжаны ў тэзісах даклада тав. Жданава, маюць выключнае значэнне ў жыцці нашай партыі. Яны спрыяюць умацаванню партыйных арганізацый, падняццю іх аўтарытэта, росту радоў партыі за лік лепшых людзей нашай соцыялістычнай радзімы.

Партыйныя і непартыйныя большэвікі з радасцю чакаюць дня адкрыцця XVIII з'езда ВКП(б).

В. Я. ВЛАСАЎ,

сакратар Варашылаўскага гаррайкома КП(б)Б.

ДАКУМЕНТ ВЯЛІКАЙ ПАЛІТЫЧНАЙ ВАЖНАСЦІ

Тэзісы даклада тав. Жданава на XVIII з'ездзе ВКП(б) радуюць і хвалююць партыйных і непартыйных большэвікоў. У тэзісах адлюстраваны велізарнейшыя гістарычныя перамогі на ўсіх франтах соцыялістычнага будаўніцтва, якія заваяваны пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна—Сталіна.

Большэвіцкая партыя вырасла і загартавалася ў барацьбе з усімі ворагамі нашай соцыялістычнай радзімы. Ленінска-Сталінскі Цэнтральны Камітэт клапоціцца аб чыстаце радоў партыі, аб яе папаўненні за лік перадавых людзей нашай краіны.

Вялікую партыю большэвікоў, як родную маці, любяць усе працоўныя СССР. Перадавыя людзі імкнуцца стаць членамі партыі.

У нас на камбінаце рад лепшых прадстаўнікоў тэхнічнай інтэлігенцыі даўно мараць уступіць у партыю. Большасці з іх патрэбны рэкамендацыі таварышаў, маючых 10-гадовы партыйны стаж. А такіх у нас налічваецца толькі 6 чалавек. Пры ўсіх абставінах яны не могуць даць усім рэкамендацыі. З вялікімі труднасцямі дастаў сабе рэкамендацыі ў кандыдаты партыі інжынер тав. Хомін. Гэты таварыш праявіў сябе ў часе выбараў у Вярхоўныя Советы СССР і БССР, з'яўляецца актыўным грамадскім работнікам.

Лепшая стаханаўка мэблевай фабрыкі камбіната тав. Мачульская была вылучана загадчыкам дзіцячага сада. Яна падала заяву аб прыёме яе ў партыю. Ужо месяц т. Мачульская шукае пяць рэкамендацый з 10-гадовым стажам. Між тым у нашай партыйнай арганізацыі ёсць комуністы з меншым партыйным стажам, якія ўпаўне могуць даць рэкамендацыі для ўступлення ў партыю лепшым людзям. Таму мы, партыйныя работнікі, з асаблівым задавальненнем будзем вітаць змяненні ў статуце ВКП(б) аб адмене катэгорый пры прыёме ў партыю, аб зніжэнні стажа для рэкамендуючых.

Для буйных партыйных арганізацый прадпрыемстваў вялікае значэнне будзе мець арганізацыя цэхавых пярвічных партыйных арганізацый. Гэта прыблізіць партыйнае кіраўніцтва непасрэдна да вытворчасці. Так, на нашым камбінаце ў некаторых цэхах можна будзе стварыць цэхавыя пярвічныя партыйныя арганізацыі. Па статуту на пярвічнай партыйнай арганізацыі будуць ляжаць задачы вялікай палітычнай важнасці. Яе роля, як партыйнага кіраўніка, павялічваецца. Яна павінна будзе кіраваць і кантраліраваць вытворчасць, будзе ліквідаван разрыў паміж палітычнай і гаспадарчай дзейнасцю.

Цяпер пару асабістых заўваг. Мне здаецца, што трэба ўнесці яснасць і ў пытанні тэхнічнага афармлення партыйных рэкамендацый. Да гэтага часу кожная рэкамендацыя па існуючаму палажэнню павінна завярацца выключна сакратарамі гаркомаў і райкомаў КП(б)Б. Гэта часта адрывае ад работы дзесяткі людзей. Узнікае пытанне аб тым, каб прадаставіць права сакратарам парткомаў самім завяраць рэкамендацыі. Я думаю, што гэта таксама будзе вялікім аблягчэннем для паступаючых у партыю.

З моманту аднаўлення прыёму ў ВКП(б) партарганізацыя нашага камбіната прыняла дзесяткі перадавых рабочых і прадстаўнікоў інтэлігенцыі. Наша задача заключаецца ў тым, каб пры прыёме ў рады ВКП(б) забяспечыць індывідуальны падыход да людзей з тым, каб у партыю былі прыняты таварышы, на справе даказаўшыя сваю адданасць нашай соцыялістычнай радзіме, справе партыі Леніна—Сталіна.

П. Д. БАГДАНОВІЧ,

сакратар парткома гомельскага дрэваапрацоўчага камбіната імені Ежова.

АКТЫВІЗАВАЦЬ РАБОТУ КАМІСІЙ САДЗЕЙНАСЦІ ДЗЯРЖКРЭДЫТУ І АШЧАДСПРАВЕ

У выніку паспяховага выканання сталінскіх пяцігодак наша краіна пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна—Сталіна дабілася велізарных перамог на ўсіх франтах соцыялістычнага будаўніцтва.

У вырашэнні важнейшай гістарычнай задачы пабудовы соцыялістычнага грамадства велізарную ролю адыгралі поспехі ў галіне ўмацавання совецкіх фінансаў.

Дзяржаўны бюджэт Саюза ССР няўхільна развіваецца і ўмацоўваецца. На першай Сесіі Вярхоўнага Совета Саюза ССР тав. Молатаў адзначыў: «Калі-б у нас не было такога быстрага росту дзяржаўнага, рэспубліканскага і мясцовага бюджэтаў, калі-б не было такога быстрага росту крэдытных абаротаў Дзяржаўнага банка... у нас не магла-б расці такімі быстрымі тэмпамі наша гаспадарка, наша культурнае будаўніцтва і не магла-б так быстра ўмацоўвацца абарона краіны, як гэта мы маем за ўсе гэтыя апошнія годы».

Побач з асноўнай крыніцай даходнай часткі дзяржаўнага бюджэта — даходаў, атрымліваемых ад соцыялістычнай гаспадаркі, не малое значэнне для ўмацавання бюджэтнай сістэмы і ўстойлівасці совецкага рубля мае бесперапынны рост зберажэнняў працоўных праз дзяржаўныя пазыкі і ўклады ў ашчадкасы.

Толькі за 2 сталінскія пяцігодкі агульная сума бюджэтных паступленняў па пазыках складае каля 25 мільярдаў рублёў.

Агульная сума зберажэнняў працоўных праз ашчадкасы складае па СССР 6 мільярдаў рублёў. Звыш 15 мільёнаў працоўных з'яўляюцца ўкладчыкамі дзяржаўных ашчадкас.

Гэтыя выдатныя лічбы з усёй яскравасцю гавораць аб няўхільным росце матэрыяльнага добрабыту працоўных горада і вёскі.

Велізарныя поспехі дасягнуты ў

І. З. СЦЯПАНАЎ

Народны камісар фінансаў БССР.

* * *

развіцці дзяржаўнага крэдыта і ашчадсправы ў БССР.

Калі ў 1927 годзе першая пазыка індустрыялізацыі народнай гаспадаркі была размешчана на 2.702 тыс рублёў, то пазыка трэцяй пяцігодкі (выпуск першага года) рэалізавана звыш чым на 131 мільён рублёў.

На 1 студзеня 1939 года астатак укладаў у ашчадкасах БССР складаў 140 мільёнаў руб. 391 тыс. працоўных БССР захоўваюць свае зберажэнні ў ашчадкасах нашай рэспублікі.

Велізарную палітычную і гаспадарчую ролю нашых дзяржаўных пазык і іх сапраўды народны характар разумеюць і заклятыя ворагі народа. Тройчы прэзрэнныя трацкісцка - бухарынскія, нацыянал-фашысцкія шпіёны, шкоднікі і дыверсанты дабіваліся аслаблення совецкага рубля, аслаблення фінансавай магутнасці СССР падрыва нашага дзяржаўнага крэдыта, затрымкі развіцця совецкіх дзяржаўных пазык, дэзарганізацыі работы па абслугоўванню трымальнікаў абліграцый дзяржаўных пазык.

Прабраўшыеся да кіраўніцтва фінансавымі органамі, ворагі народа скарачалі сетку ашчадкас, імкнуўшыся аслабіць работу па прыцягненню ўкладаў насельніцтва.

Але каварныя замыслы ворагаў былі раскрыты нашай партыяй, нашай слаўнай разведкай, нашым совецкім народам Ворагі былі выкрыты і знішчаны.

Совецкія пазыкі штогод рэалізуюцца ва ўмовах вялікай палітычнай актыўнасці працоўных. Выпушчаная Урадам СССР пазыка трэцяй пяцігодкі (выпуск першага года) была сустрэта працоўнымі Совецкага Саюза з велізарным палітычным пад'ёмам. У вельмі кароткі тэрмін падпіска была перакрыта па СССР на 900 мільёнаў рублёў.

У горадзе і на вёсцы велізарную работу ў час размяшчэння пазыкі правялі фінансавыя актывісты, камісіі садзейнасці дзяржкрэдыту і ашчадсправе, арганізаваныя пры прадпрыемствах, установах, калгасах, соўгасах і МТС.

Варта адзначыць такіх лепшых фінактывістаў, як тав. Позіна — старшыня камсода гомельскай швейнай фабрыкі «Комінтэрн». Яна сістэматычна праводзіць гутаркі ў цэхах аб значэнні і мэтах совецкіх пазык, укладаў, аб калектыўным страхаванні жыцця, арганізавала праверку выйгрышаў па табліцах, дабілася амаль 100 проц. ахопу падпіскай на пазыку трэцяй пяцігодкі (выпуск першага года) новапаступіўшых рабочых і служачых. Тав. Пыж—член селькамсода Пудзіцка - Слабодскага сельсовета, Пухавіцкага раёна, дэпутат Вярхоўнага Совета БССР — таксама ўмелай арганізатарскай і масава - растлумачальнай работай садзейнічаў датэрміноваму збору ўзносаў па падпісцы на пазыку. Сваёй дзейснай дапамогай калгасу «Чырвоны Турын», Турынскага сельсовета, ён забяспечыў поўнае пагашэнне калгаснікамі ўзносаў па падпісцы на пазыку.

Узоры ў рабоце паказаў і тав Надгорны — старшыня камсода калгаса «X з'езд Советаў», Веткаўскага раёна. На аснове масава - растлумачальнай работы ён дабіўся 100 проц. ахопу падпіскай на пазыку ўсіх калгаснікаў на суму 11.850 рублёў. Пры яго асабістай дапамозе гэтыя грошы былі поўнасцю сабраны яшчэ ў верасні мінулага года.

Вялікім аўтарытэтам сярод насельніцтва карыстаецца старшыня камісіі садзейнасці дзяржкрэдыту і ашчадсправе Палюдаўскага сельсовета, Талачынскага раёна, тав. Тодрын, які першым па раёну забяспечыў поўны і датэрміновы збор узносаў па падпісцы на пазыку.

Гэтыя прыклады выдатнай работы фінансавага актыва не адзінкавы.

Побач з гэтым ёсць яшчэ многа камісій садзейнасці дзяржкрэдыту і ашчадсправе, якія бяздзейнічаюць і не выконваюць тыя пачэсныя задачы, якія на іх ускладзены.

Асабліва нездавальняюча працуюць камсоды ў Гомельскім, Жлобінскім, Чачэрскім і Кармянскім раёнах. Фактычна распаўся райкамсод у Клічаўскім раёне. У Скепнянскім сельсовеце Жлобінскага раёна, камсод (старшыня тав. Казлоў) не склікаўся на працягу ўсяго 1938 года.

У выніку адсутнасці кіраўніцтва з боку Булакашалёўскага райкамсода (старшыня тав. Еўлачкоў) бяздзейнічаюць нізавыя камсоды пры сельсоветах і калгасах.

Не дзіўна пасля гэтага, што ў памянёных раёнах асабліва нездавальняюча выконваецца фінплан

Значная доля віны за такое становішча падае на фінорганы і ашчадкасы.

На камісіі садзейнасці дзяржкрэдыту і ашчадсправе, як масавыя добраахвотныя арганізацыі, урадам СССР ускладзена вельмі адказная задача. Яны павінны рэгулярна весці масава-растлумачальную, даведачную і кансультацыйную работу па пытаннях дзяржкрэдыта, ашчадсправы і калектыўнага страхавання жыцця.

Камсоды пры прадпрыемствах і ўстановах абавязаны весці кантроль за правільнасцю разлікаў з падпісчыкамі на пазыку трэцяй пяцігодкі (выпуск першага года), своечасовым уручэннем падпісчыкам абліграцый і за пастаноўкай ўчоту і справаздачнасці па пазыцы ў бухгалтэрыі прадпрыемстваў і ўстаноў.

Апрача гэтага, камсоды пры сельсоветах і калгасах абавязаны аказваць праз свой актыў штодзённую практычную дапамогу ўпаўнаважаным сельсоветаў у зборы ўзносаў з падпісчыкаў і раздачы ім абліграцый.

На радзе прадпрыемстваў, у рэзультаце пасіўнасці камсодаў і бяздзейнасці многіх фінорганаў і ашчадкас, новапрынятыя рабочыя і служачыя не маюць магчымасці аднавіць сваю падпіску на пазыку. Гэта прывяло к таму, што першапачатковая сума падпіскі па рэспубліцы паменшылася. У Гомелі, напрыклад, на фабрыцы «Спартак» (старшыня камсода тав. Палікарповіч) не ахоплена падпіскай на пазыку 200 чалавек, у Бабруйску, на фабрыцы «Чырвоны харчавік» — больш 300 чалавек.

Ёсць рад фактаў, калі адміністрацыя прадпрыемстваў, карыстаючыся папусціцельствам камсодаў і адсутнасцю кантролю з боку фінансавых органаў і ашчадкас, незаконна затрымлівае сродкі, паступаючыя ад падпісчыкаў, і замест перадачы іх у бюджэт дзяржавы, скарыстоўвае на мясцовыя патрэбы. Такія факты назіраліся на суражскім цагельным заводзе, на менскай люстэркавай фабрыцы і інш

З гэтай антыдзяржаўнай практыкай фінорганы і камсоды не вялі ніякай барацьбы, не прыцягвалі вінаўных да адказнасці.

Нездавальняюча ідзе работа па завяршэнню раздачы аплочаных абліграцый па «Пазыцы ўмацавання Абароны Саюза ССР».

Фінорганы, гарадскія і раённыя камсоды, разліковыя сталы і сельсоветы павінны прыняць рашучыя меры да раздачы абліграцый, улічваючы набліжэнне 5 тыража выйгрышаў «Пазыкі ўмацавання абароны Саюза ССР», які адбудзецца 10—11 сакавіка 1939 года ў г. Магнітагорску.

Буйнейшае значэнне мае правільная арганізацыя збору ўзносаў па пазыцы на сяле. Сотні і тысячы калгаснікаў поўнасцю і датэрмінова аплацілі сваю падпіску. Тут вялікую ролю адыгралі камсоды, якія аказвалі практычную дапамогу ўпаўнаважаным сельсоветаў па збору ўзносаў па падпісцы на пазыку з калгаснікаў. Аднак ёсць і адмоўныя факты. Выяўлена, напрыклад, што ў Магілеўскай вобласці калгаснікі 181 калгаса яшчэ не замацавалі падпіску ўзносамі.

Неабходна разгарнуць масава-палітычную работу сярод калгаснікаў і аднаасобнікаў, расказаць ім аб значэнні своечасовай аплаты падпіскі на пазыку, растлумачыўшы велізарнае значэнне нашых пазык у соцыялістычным будаўніцтве. Трэба таксама шырока скарыстаць спрыяючыя ўмовы для мабілізацыі народных зберажэнняў праз ашчадкасы. Заслугоўвае ўвагі вопыт Менскай вобласці.

Рашэннем Оргкамітэта Вярхоўнага Совета БССР па Менскай вобласці зараз праводзяцца масавыя самасправаздачы ашчадкас, камсодаў і ўпаўнаважаных сельсоветаў па пазыцы на сходах рабочых, служачых і калгаснікаў.

Гэты пачын павінен быць падхоплен усімі абласцямі нашай рэспублікі. Неабходна арганізаваць соцыялістычнае спаборніцтва паміж работнікамі нізавых ашчадкас, старшынямі камсодаў і сельскіх упаўнаважаных па пазыцы на лепшае правядзенне гэтых самасправаздач і завяршэнне збору ўзносаў на пазыку па падпісцы ад калгаснікаў і сялян - аднаасобнікаў.

Гарадскія і раённыя камсоды павінны ўстанавіць штодзённае аператыўнае кіраўніцтва ўсёй работай нізавых камсодаў. Трэба ўмацаваць камісіі садзейнасці дзяржкрэдыту і ашчадсправе лепшымі людзьмі, здольнымі стаць арганізатарамі народных зберажэнняў.

Прадстаячы XVIII з'езд Усесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў) фінансавыя органы, работнікі ашчадных кас і камісіі садзейнасці дзяржкрэдыту і ашчаднай справе павінны сустрэць выкананнем і перавыкананнем фінансавага плана.

К дню адкрыцця XVIII з'езда ВКП(б) мы павінны забяспечыць пагашэнне ўзносаў па падпісцы на пазыку трэцяй пяцігодкі (выпуск першага года) па гораду на 85 проц. і па сяле — на 100 проц.

Дастойна сустрэнем XVIII з'езд ВКП(б) большэвіцкімі справамі на кожным участку фінансавай работы!

ЗВОДКА НАРКАМЗЕМА БССР

аб выкананні асенне-зімовага плана рамонту трактараў МТС на 1 лютага 1939 г. (у процантах)

ВОБЛАСЦІ	Капітальны рамонт: Трактараў усіх марак	У тым ліку: Гусенічных	У тым ліку: «У-2»	Бягучы рамонт: Трактараў усіх марак	У тым ліку: «СТЗ»	У тым ліку: «СТЗ-НАТІ»	У тым ліку: «У-2»
Віцебская	65,1	50,0	6,7	44,5	14,3	42,0	75,9
Гомельская	77,0	75,0	44,0	68,2	12,1	56,0	128,6
Магілёўская	59,6	59,2	68,8	41,8	15,7	19,0	71,1
Менская	63,0	33,3	35,2	47,9	31,4	70,9	75,6
Палеская	61,5	25,0	40,1	42,6	22,2	42,1	90,0
Па БССР	64,8	38,3	39,0	46,1	16,2	46,4	82,7
Было на 25/I-1939 г.	56,7	30,8	34,0	40,1	15,2	38,6	79,0

УЧОТНА-СТАТЫСТЫЧНЫ АДДЗЕЛ НАРКАМЗЕМА БССР.

ДАПАМАГЧЫ АДНААСОБНІКАМ УСТУПІЦЬ У КАЛГАСЫ

Парычскі раён калектывізаваны толькі на 76,2 проц. Аднаасобных гаспадарак у раёне 2.489, якія маюць у сваім карыстанні 4.839 гектараў ворыўнай зямлі, 1.670 гектараў сенакосаў, 2.462 гектары [illegible], а ўсяго за аднаасобнікамі лічыцца 17.852 гектары зямлі. Такім чынам Парычы — самы адсталы раён рэспублікі па калектывізацыі. Патрэбна вялікая і напружаная работа, каб дапамагчы аднаасобнікам уступіць у калгасы. Але ў раёне аб гэтым забыліся. Палітмасавая работа сярод аднаасобнікаў па ўцягненню іх у калгасы не праводзіцца.

Агульныя сходы аднаасобнікаў, гутаркі з імі не знайшлі сабе месца ў штодзённай рабоце сельскіх советаў, а таксама і раённых арганізацый.

Усё гэта выкарыстоўваюць варожыя элементы. Яны разгортваюць агітацыю супроць далейшай калектывізацыі і выканання плана дзяржаўных паставак аднаасобнікамі. У выніку аднаасобнікі за 1937 і 1938 годы не разлічыліся з дзяржавай.

Замест таго, каб разгарнуць работу сярод аднаасобнікаў па ўцягненню іх у калгасы, у раёне ім створаны незаконныя ільготы.

Аднаасобнікі в. Казлоўка, а іх тут налічваецца 93, карыстаюцца перавагамі перад калгаснікамі 63 аднаасобныя гаспадаркі маюць добрых коней, кожны дзень зарабляюць па 50—70 рублёў, ды і зямлі ў сярэднім на кожную гаспадарку прыходзіцца па 3 гектары. Дзяржаўных паставак, грашовых плацяжоў многія з іх не ўносяць, не выконваюць плана лесавывазкі і іншых дзяржаўных абавязацельстваў.

Некаторыя дзяржаўныя і кааператыўныя арганізацыі раёна, якія карыстаюцца наёмнай рабочай сілай, ігнаруюць заключэнне дагавораў з калгасамі на водпуск калгаснікаў, а бяруць аднаасобнікаў, у той час як любы калгас у раёне можа адпусціць на адыходніцтва некалькі чалавек.

У лясах дзяржаўнага значэння аднаасобнікі кожны год самавольна косяць і засяваюць вялікую плошчу. У мінулым годзе яны захвацілі 74 гектары сенакосу і 11 гектараў засеялі рознымі культурамі.

[illegible] аднаасобнікаў адбіваецца на далейшай калектывізацыі. Аднаасобнікі не адчуваюць ніякай адказнасці за своечасовае выкананне дзяржаўных паставак і грашовых плацяжоў. Калі па 15 студзеня калгаснікі план сельгаспадатку выканалі на 100 проц., то аднаасобнікі толькі на 56,1 проц. [illegible] 2.416 гектараў, а разлічыліся з дзяржавай толькі 568. На мясапастаўках аднаасобнікі план выканалі на 44,5 проц., па малакапастаўках толькі на 19,7 проц.

Аднаасобнікі маюць коней, зарабляюць многа грошай, а падатак за коней не выплачваюць. За 1938 год не выплацілі дзяржаве 421 тыс. рублёў падатку за коней. Вялікая запазычанасць лічыцца і па іншых плацяжах: па культзбору — 123.278 руб., па сельгаспадатку 138.254 руб. Але ў раёне нікога гэта не трывожыць. Раённы фінансавы аддзел (загадчык тав. Воранаў) аказаўся ў ролі зборшчыка грошай, а самае галоўнае — палітмасавая работа сярод аднаасобнікаў тут упушчана.

У калгасе «Другая пяцігодка», Казлоўскага сельсовета, калгаснікі да апошняга часу былі пазбаўлены права атрымліваць каня для паездкі на рынак.

Сваім рашэннем праўленне калгаса прымусіла калгаснікаў ісці да аднаасобнікаў і наймаць коней, каб адвезці на рынак для продажу лішкі сваіх прадуктаў. Толькі за адвоз сена калгаснікі заплацілі аднаасобнікам вёскі Казлоўка 3.000 рублёў. За рэйс да Бабруйска калгаснік выплачваў аднаасобніку 80 рублёў і карміў яго каня.

У раёне нядаўна абноўлена кіраўніцтва. Аднак, пакуль што партыйныя і совецкія арганізацыі раёна не зрабілі ўсяго неабходнага, каб выправіць буйнейшыя памылкі, якія допушчаны ў адносінах аднаасобнікаў.

Дм. МАЛЕВІЧ.

МІЖРАЁННЫЯ НАВУКОВЫЯ КАНФЕРЭНЦЫІ ЎРАЧОЎ

Менскі абласны аддзел аховы здароўя штомесяц склікае міжраённыя навуковыя канферэнцыі медыцынскіх работнікаў.

Адна з такіх міжраённых канферэнцый адбылася днямі ў Менску ў памяшканні першай паліклінікі. З'ехаліся ўрачы Менскага, Заслаўскага і іншых раёнаў. Канферэнцыю адкрыў заслужаны дзеяч навукі дэпутат Вярхоўнага Совета БССР прафесар С. М. Мелкіх.

Былі заслуханы даклады на тэмы: заслужанага дзеяча навукі прафесара Выдрына — «Паталагічныя роды і іх вядзенне», прафесара Касмачэўскага — «Брушны тыф, прафілактыка і лячэнне», дацэнта Альшванга — «Кор, прафілактыка і лячэнне».

Такія-ж канферэнцыі праведзены ў Барысаве і Слуцку.

Урач Е. Е. МІРКІН.

Група дэлегатаў першай Менскай абласной канферэнцыі ЛКСМБ. Сядзяць (злева направа): Ф. І. ХРАМАЯ — дэпутат Вярхоўнага Совета БССР — ініцыятар стаханаўскага руху на барысаўскай запалкавай фабрыцы [illegible], П. В. ХРУСТАЛЁЎ (Н-ская часць), Р. Х. КРУПКІН — сакратар Барысаўскага РК ЛКСМБ; стаяць: [illegible] — сакратар Барысаўскага ГК ЛКСМБ, [illegible] (Н-ская часць), Т. П. РАМАНОЎСКАЯ — вучаніца-выдатніца 9-й [illegible] сярэдняй школы. Фота Вс. Нарушэвіча (Фотахроніка БЕЛТА).

ШТО ПАКАЗАЎ НАЧНЫ РЭЙД

ОРША. (Карэспандэнт «Звязды»). Палітаддзелам Заходняй чыгункі і Аршанскага аддзялення [illegible] партыйным камітэтам праведзены начны рэйд праверкі аховы сацыялістычнай маёмасці на Аршанскім вузле. У 1 гадзіну ночы 54 камуністы разышліся брыгадамі па дэпо, пунктах, у [illegible] майстэрнях. [illegible]

[illegible] станцыі Орша-Цэнтральная. На пакгаузе адсутнічаў вартаўнік [illegible], і грузы былі пакінуты на волю лёсу. [illegible]

У многіх месцах [illegible]

У чацвертым акалодку 6 дыстанцыі пуці члены брыгады свабодна рыліся ў сталах, бралі штампы і пячаткі. Дзяжурнаму па акалодку Лукашову нават у галаву не прышло спытаць, што за людзі рыюцца ў сталах? У майстэрнях гэтай-жа дыстанцыі вартаўнік Яблачкіна, не ведаючы з кім мае справу, паведамляла, якія ёсць машыны ў майстэрнях.

Усякія сакрэтныя весткі расказвала брыгадзе вартаўнік канторы паравознага дэпо Ліжэўская. На вугальнай эстакадзе вартаўнік Жанеўскі бесперашкодна прапускаў брыгаду на склад, не ведаючы нават нікога ў твар. Вартаўніка вугальнага склада Гумінскага брыгада наогул не знайшла на пасту. Ён спакойна сушыў свае валёнкі ў качагарцы.

Праверка паказала адсутнасць элементарнай пільнасці ў многіх работнікаў начных змен, а некаторыя, скарыстаўшы адсутнасць кантролю, зусім пакінулі работу. Напрыклад, самавольна паехаў у Лепель, нікому не перадаўшы дзяжурства, дзяжурны майстар вагоннага ўчастка Дзерваед.

Толькі некаторыя работнікі начных змен праявілі пільнасць на сваім пасту і паказалі ўзоры адданай работы. Так, старшая стрэлачніца станцыі Орша-Заходняя тав. Грэчыха, узнагароджаная наркомам значком «Почетному железнодорожнику», не пусціла брыгаду на свой пост, заявіўшы: «Я вас не ведаю і на пытанні адказваць не буду».

Рэзультаты начнога рэйда — сур'ёзны ўрок для камандзіраў і ўсіх работнікаў Аршанскага вузла.

Н. ГРОЗАЎ.
А. КЛЕБЧА.

НЕ ВЯДУЦЬ БАРАЦЬБЫ З ПРАГУЛЬШЧЫКАМІ

Пастанова СНК СССР, ЦК ВКП(б) і ВЦСПС аб мерапрыемствах па ўпарадкаванню працоўнай дысцыпліны на прадпрыемствах і ва ўстановах узняла небывалы вытворчы ўздым рабочых і служачых нашай краіны. Ламаецца закаранелая практыка самачынных прагулаў і спазненняў, ушчыльняецца рабочы дзень.

Але гэтага не хочуць зразумець кіраўнікі старобінскай канторы раённага аддзела сувязі (начальнік т. Волкаў). Барацьба з прагульшчыкамі тут не вядзецца.

Вось некалькі фактаў. Манцёр радыёвузла Чацверыкоў 9 студзеня спазніўся на работу на паўтары гадзіны. 11 студзеня Чацверыкову адзначана 45 мінут спазнення, а 14 і 15 студзеня ён зусім не з'явіўся. 13 студзеня спазніўся на работу на 15 мінут памочнік начальніка пошты Кравец, а тэлефаністка Кудравец Г. спазнілася на 30 мінут.

Прафсаюзныя арганізацыі і адміністрацыя аддзела сувязі павінны былі неадкладна прыняць самыя рашучыя меры да парушальнікаў працоўнай дысцыпліны, але гэтага не здарылася — прагульшчыкі і да гэтага часу не пакараны. Ды і не дзіўна, бо галоўным парушальнікам працоўнай дысцыпліны з'яўляецца сам Чацверыкоў — прафсаюзны арганізатар аддзела сувязі.

АФОНІН, ГОЛЬЦ, КЕРГІТ, ШЫРЫН, АЛЯШКЕВІЧ.

НАД ЧЫМ ПРАЦУЕ ІНСТЫТУТ ЛІТАРАТУРЫ І МОВЫ АКАДЭМІІ НАВУК БССР

Тэматычны план Інстытута мовы і літаратуры Акадэміі навук БССР на 1939 год, як і ўся навукова-даследчая работа Інстытута ў цэлым, будуецца на аснове ўказанняў партыі і ўрада аб задачах перадавой савецкай навукі і аб неабходнасці складання і выпуску добраякасных падручнікаў для вышэйшых і сярэдніх школ, выдання слоўнікаў, рознастайных даведнікаў і т. д.

Інстытут у гэтым годзе будзе працаваць, галоўным чынам, над двума асноўнымі праблемамі, звязанымі з распрацоўкай асноўных пытанняў гісторыі беларускай літаратуры і пытанняў беларускай мовы. Гэта праблематыка прадстаўлена ў тэматычным плане 8 канкрэтнымі тэмамі.

Акадэмія навук БССР, як вышэйшы навуковы цэнтр Беларускай рэспублікі, абавязана [illegible] падручнікамі для вышэйшых, сярэдніх школ і самаадукацыі, якія [illegible] сучаснай навукі і адпавядаць у поўнай меры задачам ідэйна-палітычнага выхавання нашай моладзі.

З тэматыкі нашага інстытута адно з першачарговых месц займае работа па складанню падручнікаў па гісторыі беларускай літаратуры і беларускай мовы.

Увесь састаў супрацоўнікаў інстытута па секцыі літаратуры разам з пісьменнікамі і літаратарамі — навуковымі работнікамі педагагічных ВНУ, працуе над падручнікам па гісторыі беларускай літаратуры. Падручнік прызначаецца, як дапаможнік для студэнтаў літаратурна-лінгвістычных факультэтаў ВНУ, настаўнікаў беларускай літаратуры сярэдніх школ і для самаадукацыі. У падручніку павінны быць у сціслай і даступнай форме ізложаны і выяснены на аснове ленінска-сталінскай канцэпцыі асноўныя этапы і асаблівасці развіцця беларускай літаратуры, пачынаючы з старажытнейшых часоў (XI стагоддзя) да нашых дзён. У ім павінны быць прадстаўлены сацыяльна-палітычныя і мастацкія характарыстыкі розных літаратурных напрамкаў і буйнейшых прадстаўнікоў беларускай літаратуры дакастрычніцкай і паслякастрычніцкай пары. Гэты падручнік павінен паказаць мастацкае развіццё беларускага народа, інтэрнацыянальную і брацкую сувязь беларускай літаратуры і культуры з літаратурай народаў нашай краіны і, перш за ўсё, з літаратурай вялікага рускага народа.

Напісанне такога роду падручніка, які-б адказваў задачам нашай школы і патрабаванням нашага чытача, — справа нялёгкая. Аўтарам падручніка належыць паставіць і вырашыць рад складаных пытанняў і праблем гісторыка-літаратурнага парадку. На аснове ленінска-сталінскага светапогляду трэба выясніць і па-новаму растлумачыць многія з'явы літаратурнага працэса на Беларусі.

Работа па напісанню падручніка павінна быць закончана ў першыя тры месяцы 1939 года. Работнікі інстытута напружана працуюць над выкананнем гэтай тэмы. Разам з тым работа па стварэнню падручніка па гісторыі беларускай літаратуры нямысліма без удзелу пісьменніцкай грамадскасці. ССПБ дапамагае інстытуту ў гэтай вялікай і пачэснай працы, але не ў такой меры, як гэта патрэбна і пажадана. З узятых на сябе абавязацельстваў ССПБ выканаць 7 тэм, як пасобных раздзелаў падручніка, на сённяшні дзень пісьменнікамі не прадстаўлена ні адна работа. [illegible]

Абавязацельства, узятае Акадэміяй навук БССР, даць падручнік па гісторыі беларускай літаратуры ў пачатку вучэбнага 1939—1940 г., павінна быць выканана.

Другая тэма па секцыі літаратуры — гэта складанне падручніка па беларускай літаратуры для сярэдніх школ. Па заканчэнню работы над падручнікам па беларускай літаратуры для ВНУ, секцыя літаратуры інстытута пераключаецца з мая 1939 г. на напісанне падручніка па беларускай літаратуры для сярэдняй школы. Работа над падручнікам для сярэдняй школы ў значнай меры будзе аблегчана ў сувязі з [illegible]

[illegible]

Навуковыя работнікі секцыі мовы працуюць над падручнікам па беларускай мове. Падручнік разлічан на студэнтаў літаратурна-лінгвістычных факультэтаў ВНУ, выкладчыкаў беларускай мовы сярэдніх школ і самаадукацыі. Падручнік па беларускай мове ўключае ў сябе раздзелы: лексікалогія, фанетыка і марфалогія беларускай мовы. Аб'ём падручніка — 20 друкаваных аркушаў. Напісанне яго будзе закончана да 1 ліпеня 1939 г.; у ліпені праца будзе здана ў выдавецтва.

Вялікае месца ў рабоце лінгвістаў нашага інстытута займае распрацоўка праекта рэформы існуючага сёння беларускага правапісу, які, як вядома, заблытаны, а ў паасобных выпадках змяшчае ў сабе класава-варожыя нацыяналістычныя ўстаноўкі. Патрэбнасць у ачыстцы беларускага правапісу ад заблытанасці і варожых установак неаспрэчна, і выкананне такой тэмы мае вялікае культурнае і палітычнае значэнне.

Інстытутам напісан і ў канцы гэтага месяца паступіць у выдавецтва падручнік па сінтаксу беларускай мовы, прызначаны для студэнтаў ВНУ. Падрыхтаваны да друку (заканчваецца рэдагаванне Галоўнай рэдакцыяй) руска-яўрэйскі слоўнік. Работнікамі інстытута падрыхтаван вялікі руска-беларускі слоўнік у 2-х тамах. Слоўнік знаходзіцца зараз на Галоўнай рэдакцыі.

Руска-беларускі слоўнік, які знаходзіцца зараз у карыстанні, засмечан паланізмамі і класава-варожымі ўстаноўкамі. Ён павінен быць неадкладна із'ят з карыстання.

Выданне сапраўды навуковага руска-беларускага слоўніка, падрыхтаванага інстытутам, будзе мець вялікае культурнае значэнне. Пажадана, каб Галоўная палітычная рэдакцыя як мага хутчэй яго адрэдагавала.

Такія асноўныя праблемы і тэмы, над якімі працуе і будзе працаваць Інстытут мовы і літаратуры Акадэміі навук БССР.

В. БАРЫСЕНКА,
дырэктар Інстытута мовы і літаратуры АН БССР.

ЭКАНАМІЧНАЯ БАЗА НАЦЫЯНАЛЬНА-ВЫЗВАЛЕНЧАЙ ВАЙНЫ Ў КІТАІ

Японскія захватчыкі спадзяваліся, што пасля падзення Уханя і Кантона кітайскі ўрад адмовіцца ад далейшага супраціўлення і пойдзе на мір на ўмовах, якія не раз прапаноўваліся Японіяй і прыняцце якіх Кітаем азначала-б ператварэнне яго ў калонію японскага імперыялізма. Аднак надзеі японскіх агрэсараў не апраўдаліся. Кітайскі народ, змагаючыся з капітулянтамі і здраднікамі (трацкісты, праяпонская група Ван Цзін-вея і інш.), гатовымі пайсці на згавор з японскімі захватчыкамі, прадаўжае, на аснове адзінага нацыянальнага антыяпонскага фронта, гераічную вайну за нацыянальную незалежнасць краіны, і ён цвёрда пераканан у сваёй канчатковай перамозе.

У стварэнні базы зацяжной вайны супроць японскай агрэсіі першаступовая роля належыць абшырным і багатым паўднёва-заходнім правінцыям Кітая — Хунань, Сычуань, Гуандун, Гуйчжоу, Юньнань і інш. Насельніцтва гэтых пяці правінцый складае 151,5 мільёна чалавек, — на 25 мільёнаў больш насельніцтва ЗША. Тэрыторыя іх складае велізарную частку Кітая і роўна плошчы Англіі, Францыі, Германіі, Бельгіі, Галандыі і Швейцарыі, разам узятых. Тэрыторыя адной найбольш абшырнай правінцыі Сычуань на некалькі тысяч квадратных міль больш за тэрыторыю Францыі. Газета «Саус Чайна морнінг пост» піша, што «пасля 14-ці месяцаў вайны Кітай з агульнай плошчы ў 4 мільёны квадратных міль страціў толькі 400 тысяч міль, г. зн. 1/10 частку сваёй тэрыторыі. За гэты час японцы панеслі вялікія страты людзьмі — у 400 тысяч забітых і раненых. Такім чынам калі будуць прадаўжацца цяперашнія тэмпы прасоўвання японцаў, то для заваявання ўсяго Кітая патрабуецца 12 год вайны і 4 мільёны людзей забітымі і раненымі». Гэтыя арыфметычныя падлікі сведчаць аб неперамагальных затрудненнях, якія сустракаюць японскія агрэсары пры ажыццяўленні сваіх заваявальных планаў, не гаворачы ўжо аб узрастаючай сіле супраціўлення Кітая.

Прыродныя багацці Паўднёвага Заходу Кітая выключна вялікія. Велізарныя запасы каменнага вугалю, якія вылічваюцца ў 15,5 мільярда тон, дазваляюць развіць тут вуглездабычу, каб кампэнсаваць страту вугальных раёнаў, захвачаных японцамі. У правінцыях Хунань, Гуандун і Гуансі сканцэнтравана каля 90 проц. агульных запасаў марганца. Раён ракі Цзіньша (Залаты пясок), якая працякае паміж правінцыямі Сычуань і Сікан, з'яўляецца асноўным цэнтрам золатапрамысловасці. На свінцова-плавільных заводах у Хунані зараз выплаўляецца каля 120 тысяч унцый серабра і 2.000 тон свінца. Правінцыі Юньнань, Сычуань і Гуйчжоу з'яўляюцца раёнамі, дзе здабываецца медзь. У правінцыях Хунань, Юньнань і Сычуань здабываецца 6.500 тон свінца і 13.000 тон цынка ў год. У правінцыях Гуандун і Хунань ёсць вялікія запасы вальфрама, больш 30 проц. запасу Кітая (300 тыс. тон з 950 тыс. тон). У правінцыях Юньнань, Гуансі, Хунань і Гуандун выплаўляецца штогод 7.400 тон волава. Кітай займае манапольнае становішча ў вытворчасці антымонія (сурмы) — 60 проц. усёй сусветнай вытворчасці (12 тыс. тон з 20 тыс. тон), прычым 99 проц. кітайскага антымонія здабываецца ў правінцыі Хунань.

Вялікая колькасць насельніцтва эмігрыравала з ваенных раёнаў у паўднёва-заходнія правінцыі. У мінулым адсталыя, яны ў сучасны момант быстра развіваюцца.

На надзвычайным кангрэсе Гаміндана, у канцы сакавіка 1938 г., быў выпрацаван спецыяльны план рэканструкцыі паўднёва-заходніх правінцый, які з поспехам выконваецца.

З моманту пачатку ваенных дзеянняў вялікая колькасць фабрычна-заводскіх прадпрыемстваў разам з рабочай сілай былі перакінуты ў паўднёва-заходнія правінцыі. Паводле паведамлення кітайскага друку, такіх прадпрыемстваў налічваецца звыш 300. У правінцыях Гуансі, Гуйчжоу, Юньнань ужо аднавілі работу 160 фабрык, якія раней знаходзіліся ў Шанхаі, Цындао і Ханьчжоу. Урад аказаў вялікую дапамогу ўладальнікам фабрык. Каб аблягчыць перакідку і пераабсталяванне прадпрыемстваў, урад прадаставіў фабрыкантам пазыкі, а нацыянальныя чыгункі — ільготныя фрахтовыя нормы. У горад Чунцын — новую сталіцу Кітая — перакінута 56 фабрычна-заводскіх прадпрыемстваў, якія раней знаходзіліся ў акупіраваных раёнах. З іх 22 заводы па вытворчасці металічных вырабаў, 5 па электра- і радыёапаратуры, 7 ткацкіх прадпрыемстваў, 22 прадпрыемствы ўжо аднавілі работу, астатнія 32 пачнуць работу ў бліжэйшы час пасля ўстаноўкі абсталявання. У дадатак да 5 ваенных заводаў, якія раней знаходзіліся ў Чунцыне, 10 заводаў з аднавіўшых работу забяспечваюць фронт ваеннымі прыпасамі.

Сталіца Юньнаньскай правінцыі — горад Куньмін — становіцца новым фінансавым цэнтрам краіны. Буйнейшыя кітайскія банкі (Цэнтральны банк Кітая, Банк шляхоў зносін) арганізавалі тут свае філіялы.

Апрача перакідкі фабрычна-заводскіх прадпрыемстваў з акупіраваных раёнаў, урад удзяляе вялікую ўвагу будаўніцтву новых прамысловых прадпрыемстваў. Кітайскія газеты поўны паведамленняў аб будаўніцтве рознага роду фабрык і заводаў. У адным з гарадоў Паўднёвага Заходу міністэрства гаспадаркі будуе сталеліцейны завод. Тут-жа будуецца прыватны чыгуналіцейны завод. Па сканчэнні будаўніцтва гэтыя заводы будуць выпускаць 500 тон сталі ў месяц. Хімічная кампанія Юнлі будуе з дапамогаю ўрада хімічную фабрыку, якая ў хуткім часе пачне даваць прадукцыю.

Газета «Шыньбао» паведамляе аб будаўніцтве юньаньскім правінцыяльным урадам сумесна з банкам Кітая буйнага цэментнага завода ў Куньміне, для чаго будзе адпушчана 2 мільёны даляраў. Завод будзе выпускаць 100 тон цэмента ў дзень; яго прадукцыя задаволіць усю патрэбу ў цэменце ў паўднёва-заходніх правінцыях.

Газета «Сіньвеньбао» паведамляе аб тым, што 2 кітайскія вучоныя закончылі доследы па вырабу штучнага газаліна і што нядаўна ў Чунцыне быў пабудаван завод для яго масавай вытворчасці.

Паводле паведамлення газеты «Чайна-іўнінг ньюс» у 1938 г. ва ўнутраных раёнах Кітая адкрыты 204 новыя шахты, — з іх 112 у правінцыі Сычуань. У тым ліку 126 — вугальных шахт, 5 — па здабычы золата, 32 — па здабычы свінца, 12 — па здабычы медзі, 9 — па здабычы серабра. У адным з гарадоў Паўднёвага Заходу намечана будаўніцтва авіяцыйнага завода. Для будаўніцтва запрошаны замежныя інжынеры.

Каб задаволіць вялікі попыт на баваўняныя тавары з боку арміі і насельніцтва ўнутраных раёнаў, нацыянальны ўрад прымае меры да развіцця прадпрыемстваў ткацкай прамысловасці саматужнага тыпу. У правінцыі Цзянсі створан вопытны цэнтр з капіталам у 150 тыс. даляраў для вытворчасці баваўнянай пражы і тканіны саматужным спосабам. Вопытны цэнтр займаецца ўвядзеннем палепшаных метадаў у ткацкіх саматужных прадпрыемствах. У многіх вёсках Паўднёвага Заходу створаны саматужныя майстэрні, дзе сяляне выпрацоўваюць неабходныя ім тавары, частку іх збываюць на кааператыўных пачатках. Міністэрства фінансаў для арганізацыі прамысловых кааператываў асігнавала 5 млн. даляраў. Кожнаму кааператыву выдаецца пазыка ў размеры ад 1 да 3 тысяч даляраў. Выпрацаваным урадам планам прадугледжваецца арганізацыя ў сельскіх раёнах Паўднёвага Заходу 30 тысяч падобных вытворчых кааператываў.

Вялікая ўвага ўдзяляецца развіццю здабычы нафты. Міністэрства гаспадаркі аказвае ўсямерную дапамогу кітайскім прамыслоўцам у развіцці нафтавай прамысловасці.

Для эканамічнага развіцця паўднёва-заходніх правінцый прыцягваецца капітал кітайскай буржуазіі з усходніх прамысловых гарадоў (Шанхай і інш.), а таксама замежны капітал. Значныя сродкі ўкладаюцца ў гэтую справу таксама кітайцамі-эмігрантамі.

У адказ на зварот кітайскага ўрада, рад кітайскіх прамыслоўцаў Шанхая выказаў сваю гатоўнасць укласці капіталы ў горныя прадпрыемствы Паўднёвага Заходу. Некалькі буйнейшых шанхайскіх капіталістаў, якія знаходзяцца ў цяперашні час у Чунцыне, прымаюць удзел у новаарганізаванай, змешанай поўурадавай горнай кампаніі, якая ставіць сваёй задачай развіццё горнай справы ў паўднёва-заходніх правінцыях.

Як паведамляе кітайская газета «Шэнь Бао» (ад 10 снежня 1938 г.), замежныя прадпрыемцы ўклалі 50 мільёнаў даляраў у горную прамысловасць у паўднёва-заходніх правінцыях. Кітайскімі банкірамі ўкладзена 50 мільёнаў даляраў, стольк-ж — кітайскімі эмігрантамі. З прычыны зацікаўленасці кітайскіх і замежных прадпрыемцаў у развіцці Паўднёвага Заходу, нацыянальны ўрад рашыў выпусціць пазыку рэканструкцыі на суму ў 500 мільёнаў даляраў для эканамічнага развіцця паўднёва-заходніх правінцый.

Вялікая ўвага ўдзяляецца будаўніцтву чыгунак і шасейных дарог у правінцыях Сычуань, Гуйчжоу, Хунань, Юньнань і Гуансі. У цяперашні час, як паведамляе кітайскі друк, урадам пачата будаўніцтва 10 чыгунак. У прыватнасці, маючай велізарнае стратэгічнае значэнне, Юньнань — Бірманскай чыгункі, якая звязвае Юньнань з Брытанскай Бірмай (агульная даўжыня гэтай лініі 700 км.), а таксама Індакітай — Гуансійскай чыгункі, якая злучыць горад Наньнін у Гуансі з Чжэньнаньгуанам у Французскім Індакітаі (даўжыня лініі 150 км.).

Заканчваецца будаўніцтва Хунань-Гуйчжоускай чыгункі працягласцю у 1000 км., якая злучыць горад Чжучжоу у паўднёвай частцы правінцыі Хунань з Гуйянам — адміністратыўным цэнтрам правінцыі Гуйчжоу, а таксама Хунань-Гуансійскай чыгункі даўжынёй у 800 км., якая злучыць горад Хэньчжоу у паўднёвай частцы правінцыі Хунань з горадам Наньнін у правінцыі Гуансі. Агульная даўжыня ўсіх будуемых чыгуначных ліній дасягне 6 тыс. км.

Для развіцця сельскай гаспадаркі Паўднёвага Заходу нацыянальны ўрад ажыццяўляе зараз рад мерапрыемстваў: прадастаўленне грашовых пазык сялянству, асваенне новых зямель, аднаўленне старой і будаўніцтва новай ірыгацыйнай сеткі, будаўніцтва элеватараў і т. д. Шырока разгортваецца сельскагаспадарчы кааператыўны рух. Урад стымулірue павелічэнне сельскагаспадарчых прадуктаў, якія экспартыруюцца за граніцу (драўлянае масла, чай, шоўк і інш.) для накаплення валюты, неабходнай для закупкі за граніцай ваенных матэрыялаў. Кітайскі друк паведамляе аб добрым асеннім ураджаі ў 1938 г. у паўднёва-заходніх і іншых падпарадкаваных нацыянальнаму ўраду правінцыях.

Многамільённае насельніцтва ўнутранага Кітая з'яўляецца невычарпальным рэзервам для кітайскай арміі. У гэтых тылавых правінцыях урад беспярэпынна фарміруе новыя воінскія часці. Як паведамляе кітайскі друк, зараз на тэрыторыі Паўднёвага Заходу знаходзіцца 80 дывізій (з 240).

Паўднёва-заходнія правінцыі Кітая, з іх быстра развіваючайся прамысловасцю і багатымі сельскагаспадарчымі, прыроднымі і людскімі рэсурсамі, з'яўляюцца магутнай базай, на аснове якой вялікі кітайскі народ прыйдзе да канчатковай перамогі ў вайне супроць японскай агрэсіі.

Б. ЧЭРКАСАЎ.

ФРАНЦУЗСКАЯ ГРАМАДСКАСЦЬ ВІТАЕ ЗАЯВУ РУЗВЕЛЬТА

ПАРЫЖ, 3 лютага. (ТАСС). Заява Рузвельта на закрытым пасяджэнні ваеннай камісіі амерыканскага сената (гл. «Звязду» ад 3 лютага) сустрэта з задавальненнем у самых шырокіх кругах французскай грамадскай думкі. У гэтых кругах лічаць, што калі прыведзеная амерыканскім друкам фармуліроўка заявы Рузвельта: «У выпадку вайны ў Еўропе граніцы Злучаных Штатаў Амерыкі будуць знаходзіцца на Францыі» — была не зусім дакладная, то яна тым не менш поўнасцю адлюстроўвае погляды Рузвельта, амерыканскага ўрада і пераважнай большасці насельніцтва Злучаных Штатаў Амерыкі. Выступленне Рузвельта расцэньваецца ў грамадскіх кругах Парыжа як сур'ёзная перасцярога па адрасу фашысцкіх агрэсараў — падпальшчыкаў вайны.

БЕРЛІН, 3 лютага. (ТАСС). Заява, зробленая прэзідэнтам ЗША Рузвельтам на нарадзе з членамі сенацкай камісіі па ваенных справах аб тым, што ЗША акажуць Францыі і Англіі дапамогу супраць дзяржаў «восі Рым—Берлін—Токіо», выклікала вялікае раздражненне германскага фашысцкага друку. Усе газеты, відаць па ўказанню звыш, публікуюць артыкулы, у якіх у рэзкай форме нападаюць на ЗША і персанальна на Рузвельта. Асобныя газеты адзначаюць той факт, што Рузвельт зрабіў сваю заяву праз 4 дні пасля прамовы Гітлера ў рэйхстагу.

АНГЛА-ФРАНЦУЗСКАЯ ПАЗЫКА ЧЭХА-СЛАВАКІІ

ЛОНДАН, 2 лютага. (ТАСС). Англійскім міністрам замежных спраў Галіфаксам, французскім паслом у Лондане Корбенам і чэха-славацкім упаўнаважаным Масарыкам падпісана пагадненне аб аказанні Англіяй і Францыяй фінансавай дапамогі Чэха-Славакіі. На аснове гэтага пагаднення англійскі ўрад унёс у парламент законапраект, які упаўнаважвае ўрад выдаць англійскаму банку 10 млн. фунтаў стэрлінгаў (фунт стэрлінгаў — каля 25 руб.) выданых раней Чэха-Славакіі. З гэтай сумы 4 млн. фунтаў стэрлінгаў разглядаюцца як безвазваротная і беспрацэнтная ссуда, прадастаўленая Англіяй чэха-славацкаму ўраду. Астатнія 6 млн. фунтаў стэрлінгаў пакрываюцца чэха-славацкім урадам з новай 8-мільённай пазыкі, якая пад гарантыяй урадаў Англіі і Францыі будзе выпушчана чэха-славацкім урадам у Лондане і гарантавана англійскім і французскім урадамі.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ ФРОНТ

Паводле паведамлення іспанскага міністэрства нацыянальнай абароны, войскі інтэрвентаў і мяцежнікаў к канцу дня 1 лютага прасунуліся ў Віча. 2 лютага, не гледзячы на неспрыяльнае надвор'е, жорсткія баі адбываліся ў сектары Берга і Тарадэль, дзе рэспубліканскія войскі аказваюць энергічнае супраціўленне войскам інтэрвентаў і мяцежнікаў.

ЦЭНТРАЛЬНЫ ФРОНТ

На эстрамадурскім участку фронта рэспубліканскія войскі адбілі атаку ў сектары Вальсекільо. Ворагі вымушаны былі адступіць да выходных пазіцый, панёсшы пры гэтым цяжкія страты.

На другіх франтах становішча без змен.

* *

Як паведамляе агенцтва Гавас, раніцай 2 лютага фашысцкая авіяцыя тры разы бамбардзіравала Валенсію. Налічваюць 11 забітых і 29 раненых сярод грамадзянскага насельніцтва. Італа-германская авіяцыя бамбардзіравала таксама Картахену.

НАСЕЛЬНІЦТВА МАДРЫДА АДАБРАЕ РАШЭННІ ІСПАНСКАГА ПАРЛАМЕНТА

ПАРЫЖ, 3 лютага. (ТАСС). Мадрыдскі карэспандэнт агенцтва Эспанья перадае, што паведамленні аб пасяджэнні картэсаў (парламента), якое адбылося ў Фігерасе, выклікалі энтузіязм і поўнае адабрэнне з боку насельніцтва Мадрыда. Насельніцтва Мадрыда разглядае гэта пасяджэнне картэсаў як новы выдатны пункт для барацьбы, якая павінна закончыцца поўным выгнаннем з Іспаніі ўсіх замежных інтэрвентаў.

СТАНОВІШЧА ІСПАНСКІХ БЕЖАНЦАЎ У ФРАНЦЫІ

ЛОНДАН, 3 лютага. (ТАСС). Карэспандэнт агенцтва Рэйтэр з Перпіньяна ў сваім паведамленні звяртае ўвагу на выключна цяжкія ўмовы, у якіх знаходзяцца раненыя байцы рэспубліканскай арміі, перапраўленыя ўладамі на французскую граніцу. Толькі ў гарадзе Серберы налічваецца 1.200 раненых байцоў. Яны ляжаць у бараках. Пры іх ёсць толькі адзін доктар і дзесяць медыцынскіх сясцёр, якія не ў сілах абслужыць такую велізарную колькасць раненых.

У Англіі прадаўжаецца рух беспрацоўных за павелічэнне дапамог па беспрацоўю. НА ЗДЫМКУ: беспрацоўныя, прыкаваўшыя сябе да рашоткі каля адной з бірж працы ў Лондане. На плакаце: «Мы патрабуем зімняй дапамогі», «Пазбаўце нас ад голаду».

ПОЛЬСКІ ДРУК АБ СОВЕЦКА-ВЕНГЕРСКІХ АДНОСІНАХ

ВАРШАВА, 3 лютага. (ТАСС). Увесь польскі друк змяшчае на відным месцы і пад вялікімі загалоўкамі паведамленне ТАСС аб рашэнні совецкага ўрада ліквідаваць сваё дыпламатычнае прадстаўніцтва ў Будапешце і аб прадстаячым закрыцці венгерскай місіі ў Маскве. Большасць газет змяшчае поўны тэкст паведамлення ТАСС.

«Экспрэс поранны» і «Ілюстрованы кур'ер цодзенны» асабліва падкрэсліваюць тыя месцы паведамлення, у якіх гаворыцца, што факт далучэння Венгрыі да антыкомінтэрнаўскага пакта сведчыць, што гэта дзяржава не праводзіць сваёй уласнай незалежнай палітыкі, у сувязі з чым захаванне дыпламатычных прадстаўніцтваў з'яўляецца лішнім.

НОВЫ РУМЫНСКІ ЎРАД

БУХАРЭСТ, 2 лютага. (ТАСС). Як паведамляе румынскае тэлеграфнае агенцтва, румынскі кабінет міністраў падаў у адстаўку. Кароль даручыў сфарміраванне новага кабінета ранейшаму прэм'еру Мірону Крыстэа. Апошні сфарміраваў новы кабінет.

Каментуючы састаў новага ўрада, румынскае тэлеграфнае агенцтва падкрэслівае, што першым намеснікам прэм'ера Крэстэа з'яўляецца Калінеску, атрымаўшы партфелі двух важнейшых міністэрстваў: унутраных спраў і абароны.

МЕРАПРЫЕМСТВЫ РУМЫНСКАГА УРАДА

ЛОНДАН. 3 лютага. (ТАСС). Балгарскі прэм'ер Кіосейванаў нядаўна выступіў у парламенце з патрабаваннем перагледзець устаноўленыя пасля сусветнай вайны граніцы і вярнуць адабраныя ў Балгарыі тэрыторыі, у першую чаргу Добруджу, якая належыць цяпер Румыніі.

Карэспандэнт агенцтва Рэйтэр паведамляе, што румынскі ўрад, устрывожаны заявою Кіосейванава, у апошнія дні накіраваў вялікія ваенныя сілы ў Дабруджу.

НАСУСТРАЧ XXI ГАДАВІНЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

ДАСТОЙНА СУСТРЭНЕМ ДЗЕНЬ ПРЫСЯГІ

БЕЛАРУСКАЯ АСОБАЯ ВАЕННАЯ АКРУГА. З вялікім натхненнем рыхтуюцца байцы, камандзіры і палітработнікі Н-скай часці, каб дастойна сустрэць XVIII з'езд ВКП(б) і дзень прыняцця ваеннай прысягі. Ва ўсіх падраздзяленнях праводзяцца гутаркі, палітінфармацыі аб тэзісах дакладаў таварышаў В. М. Молатава і А. А. Жданава, аб тэксце ваеннай прысягі і аб парадку прыняцця яе. У ленінскіх пакоях, інтэрнатах вывешаны лозунгі і плакаты, якія адлюстроўваюць вялікія перамогі краіны соцыялізма. Тут таксама ёсць тэкст прысягі, афармлены ў мастацкіх рамках і пад шклом.

Насценныя газеты падраздзяленняў у кожным нумары асвятляюць ход падрыхтоўкі да гістарычнага дня — XXI гадавіны РСЧА, змяшчаюць пісьмы байцоў аб прысязе.

У сувязі з падрыхтоўкай да прыняцця прысягі сярод усяго асабовага састава часці значна павялічылася актыўнасць у авалоданні баявой і палітычнай падрыхтоўкай. Так, у падраздзяленні, дзе камандзірам т. Мацюшын, узвод т. Страпчанка, які раней адставаў, вышаў у лік перадавых. Маладыя байцы гэтага ўзвода тт. Завяршынскі, Бабіч, Варнаўскі, Сысоеў, Максімаў і інш. паказваюць узоры ў вучобе. Усе яны з'яўляюцца выдатнікамі баявой і палітычнай падрыхтоўкі.

Падраздзяленне, якім камандуе т. Сурын, у рэзультаце шырока разгорнутага спаборніцтва заваявала першынства ў часці.

Дня прыняцця прысягі ўся часць чакае з нецярплівасцю. У гэты дзень байцы, камандзіры і палітработнікі прымуць прысягу чэсна, не шкадуючы сваіх сіл служыць сваёй соцыялістычнай радзіме.

Малодшы камандзір С. КУЦАЕЎ.

ЖАНОЧЫ ВАЕНІЗАВАНЫ МОТА-ЛЫЖНЫ ПРАБЕГ

Учора дан старт жаночаму ваенізаванаму моталыжнаму прабегу па маршруту Менск — Магілеў — Гомель — Менск. Агульнае працяжэнне шляху — 830 кілометраў. У прабегу прымаюць удзел 10 студэнтак-актывістак абароннай работы менскага педагагічнага інстытута імені А. М. Горкага. Сярод іх — парашутыстка тав. Мацюкова, варашылаўскія коннікі тт. Герасіменка, Ільюшэнка і іншыя. У Магілеве і Гомелі яны будуць удзельнічаць у стралковых спаборніцтвах студэнтаў мясцовых педагагічных інстытутаў.

Прабег прысвячаецца гераічнаму экіпажу самалёта «Родина» — Героям Совецкага Саюза тт. Грызадубавай, Осіпенка і Расковай. Адважныя лётчыцы прыслалі студэнткам-фізкультурніцам прывітальную тэлеграму.

ДАМЫ НАРОДНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Для лепшага кіраўніцтва гурткамі мастацкай самадзейнасці ў Гомелі створан Дом народнай творчасці, якому прадастаўляецца будынак у цэнтры горада. Зараз падбіраюцца метадысты і вопытныя арганізатары ўсіх відаў самадзейнага мастацтва.

У Доме народнай творчасці арганізоўваецца абласная выстаўка жывапісі, графікі і скульптуры — работ любіцеляў на тэму «Ленін—Сталін — арганізатары беларускай дзяржаўнасці». Намечана правядзенне раду цікавых мерапрыемстваў — конкурса мастацкага чытання, абласнога прагляду драматычных гурткоў, семінара для самадзейных мастакоў і інш.

ДА XXI ГАДАВІНЫ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ І ВАЕННА-МАРСКОГА ФЛОТА. На тактычных занятках Н-скай часці Калінінскай ваеннай акругі. НА ЗДЫМКУ: сувязісты В. А. Ткачоў і М. М. Меншакоў ля апарата.
Фото Н. Чамава (Фотахроніка ТАСС).

У НАШАЙ КРАІНЕ ВЫСОКА ЦЭНЯЦЬ ЧЭСНУЮ, АДДАНУЮ РАБОТУ

З вялікай радасцю я даведаўся аб тым, што Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР узнагарадзіў мяне ордэнам «Знак почета». Я бязмежна шчаслівы. Комуністычная партыя, Совецкі ўрад і вялікі Сталін цэняць работу кожнага чэснага і адданага работніка.

Я зрабіў тое, што павінен рабіць кожны свядомы грамадзянін Совецкага Саюза. З вялікай любоўю я выконваю ганаровае заданне—абслугоўваць кіносеансамі калгасную вёску. Аддаю ўсе сілы на тое, каб кожны калгаснік раёна быў знаёмы з лепшымі ўзорамі совецкай кінематаграфіі. Замест 25 сеансаў я даваў у месяц па 100 і больш.

У адказ на высокую ўзнагароду я прыкладу ўсе свае сілы і веды, каб працаваць яшчэ лепш на карысць свайго народа, сваёй квітнеючай радзімы. Я ўключыўся ў перадз'ездаўскае соцыялістычнае спаборніцтва. У гонар XVIII з'езда ВКП(б) я абавязваюся ў лютым месяцы абслужыць кіносеансамі 60 калгасаў і 25 школ раёна — паказаць кінофільмы 17 тыс. калгаснікам, рабочым, служачым і школьнікам раёна.

Я заклікаю ўсіх кіномеханікаў БССР у гонар XVIII з'езда вялікай партыі Леніна—Сталіна наладзіць узорную работу кіноперасовак, арганізаваць працоўным добры, культурны адпачынак.

Іван Дзем'янавіч БУЦЕРАЎ, кіномеханік-ордэнаносец.

Чашнікі, БССР.

СУД

ВАРОЖАЯ ВЫЛАЗКА

2 лютага ў клубе маскоўскага завода ім. Калініна Ваенны трыбунал Маскоўскай Ваеннай Акругі ў адкрытым судовым пасяджэнні скончыў слуханне справы былога слесара маскоўскага завода № 2 «Мосплассткож» С. В. Марозава, абвінавачваемага ў тэрарыстычным акце ў аднясінах майстра т. Грыгор'ева.

Дапытаныя ў якасці сведак вартаўнік Філімонаў, механік Сычоў, начальнік вартавой аховы завода Струкаў і інш. ахарактарызавалі падсуднага як злоснага дэзарганізатара вытворчасці, лэдыра, заядлага хулігана, рвача.

Зачытаныя на судовым пасяджэнні паказанні пацярпеўшага тав. Грыгор'ева, пазбаўленага магчымасці прысутнічаць у зале суда, гавораць аб тым, што Марозаў пагражаў забойствам у выпадку, калі яго ўдаляць з вытворчасці.

Затым выступіў з прамовай дзяржаўны абвінаваўца, ваенны пракурор Маскоўскай Ваеннай Акругі брыгваенюрыст тав. Дзееў.

— Увесь народ,—сказаў ён,—абураны варожымі дзеяннямі падсуднага, накіраванымі супроць соцыялістычнай працы, супроць чэсных совецкіх людзей, якія вядуць барацьбу за павышэнне прадукцыйнасці працы.

Марозаў зрабіў тэрарыстычны акт, помсцячы стаханаўцу-вылучэнцу тав. Грыгор'еву за тое, што той настойліва праводзіў у жыццё пастанову Соўнаркома СССР, ЦК ВКП(б) і ВЦСПС аб упарадкаванні працоўнай дысцыпліны. Тав. Дзееў патрабаваў для падсуднага вышэйшай меры пакарання—расстрэлу. Затым выступіў абаронца падсуднага тав. Чэркасаў.

Позна вечарам быў вынесен прыгавор. Марозаў прыгавораны да вышэйшай меры пакарання—расстрэлу.

(ТАСС).

ПАКРАВІЦЕЛЬ ПРАГУЛЬШЧЫКА АДДАН ПАД СУД

13 студзеня дырэктар Хоцімскага калгаснага рынка М. І. Кутузаў быў зволен з работы за зроблены ім паўтаральны прагул. Праз 10 дзён — 23 студзеня Кутузаў падаў апеляцыю ў РКК (расцэначна-канфліктная камісія), прычым прадставіў спраўку, выданую яму медыцынскім фельчарам Кузьміным, нібы ён быў хворы. РКК устанавіла, што спраўка медфельчара Кузьміна з'яўляецца ілжывай і выдана праз 10 дзён пасля звальнення Кутузава з мэтай аформіць зроблены ім прагул як нявыхад на работу з прычыны хваробы.

Звальненне Кутузава прызнана правільным. Што датычыць пакравіцеля прагульшчыка медфельчара Кузьміна, то прэзідыум Хоцімскага райвыканкома зняў яго з работы і перадаў справу аб ім у суд для прыцягнення да крымінальнай адказнасці.

А. ДРОЗДЗІК.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Парткалегія КПК па БССР (Менск, Чырвонаармейская, 26) просіць **Кандратава Барыса Паўлавіча** з'явіцца ў парткалегію.

Просьба да асоб, якія ведаюць месцапрабыванне Кандратава, паведаміць яго адрас.

ДЗЕННІК

Сёння, у 12 гадзін дня, у памяшканні Беларускага дзяржаўнага універсітэта адбудзецца **Усебеларуская нарада па пытанню: «Аб пастаноўцы выкладання марксізма-ленінізма ў вышэйшай школе».**

На нараду запрашаюцца выкладчыкі марксізма-ленінізма, дырэктары і сакратары парткомаў ВНУ, штатныя лектары абкомаў і гаркомаў КП(б)Б.

Аддзел прапаганды і агітацыі ЦК КП(б)Б.

Сёння, у 7 гадзін вечара, у вялікай зале Дома партактыва адбудзецца інструктыўны даклад тав. Прусакова для прапагандыстаў, агітатараў і дакладчыкаў на тэму **«XXI год Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога флота».**

Білеты — у райкомах КП(б)Б.

Вык. абавязкі адказнага рэдактара Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

На захад ад Ханькоу кітайскія войскі затрымалі далейшае прасоўванне японскіх часцей. Перайшоўшы ў контрнаступленне, кітайцы выбілі японцаў з Цяньмыня (на захад ад Ханькоу). Японскія часці адышлі к Цзаошы (на поўнач ад Цяньмыня).

За апошнія тры дні японскія войскі бесперапынна атакуюць кітайскія пазіцыі ў раёне Гуліна (на поўдзень ад Цзюцзяна).

У ПАЎДНЕВЫМ КІТАІ

Кітайскія часці, якія наступаюць на Кантон-Каулунскую чыгунку, выбілі японцаў з Хуанцзяна (на паўднёвы ўсход ад Кантона) і атакуюць японскія атрады, якія абараняюць чыгунку.

31 студзеня на захад ад Кантона японцы перайшлі раку Бэйцзян і два разы атакавалі кітайскія пазіцыі ў раёне прыгарада Самшуя, на заходнім беразе ракі.

Пасля ўпартага бою японцы адступілі, страціўшы звыш 200 чалавек.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР
4 лютага
Абанемент № 79.
ПАДЗЬ СЯРЭБРАНАЯ
Пачатак у 7 г. 30 м. веч.
Каса адкрыта з 2 г. дня да 8 г. веч.

ДЗЯРЖАЎНЫ ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР
4 лютага
Абанемент № 46.
МЕНАХЕМ-МЕНДЛ
Пачатак у 8 г. веч.
Білеты ў касе тэатра з 11—2 і з 5 г. в.

Кінотэатр «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА»
СЯМ'Я ОПЕНГЕЙМ

Кінотэатр «РОДИНА»
СЯМ'Я ОПЕНГЕЙМ

ДЗІЦЯЧЫ кінотэатр
1. Квітнеючая маладосць (каляровы фільм).
2. Журналы «Звездочка» №№ 5 і 6.
3. Журнал «Пионерия» № 10.
4. Аб вулічным руху.

Кінотэатр «НАВІНЫ ДНЯ»
1. Новы горад Горкій.
2. Квітнеючая Башкірыя.
3. Журнал Маскоўскай студыі кінохронікі № 6.
4. Журнал «Пионерия» № 11.

Кінотэатр «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ»
НЕЎСТРАШЫМЫЯ

Кінотэатр «СПАРТАК»
ГАРАЧЫЯ ДЗЯНЁЧКІ

ДЗЯРЖАЎНАЯ ФІЛАРМОНІЯ БССР (памяшк. клуба імені Сталіна)
6 лютага
Абанем. № 24
КАНЦЭРТ
прафесара маскоўскай дзяржаўнай кансерваторыі Анатолія ДАЛІВО
пры ўдзеле піяністкі Марыі МІРЗОЕВАЙ.
Білеты ў касе клуба з 12 да 2 і з 5 да 9 г. веч. Пачатак у 9 гадзін.

ПАСТАНОВА № 3

ПРЭЗІДЫУМА МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА

ад 26 студзеня 1939 г.

„АБ ПРАВЕРЦЫ І КЛЯЙМЕННІ ВАГАВЫМЯРАЛЬНЫХ ПРЫБОРАЎ у г. Менску"

На падставе пастановы СНК СССР за № 92 ад 15 студзеня 1935 г. і пастановы Оргкамітэта ЦВК БССР за № 24 ад 9 студзеня 1939 г. прэзідыум Менскага гарадскога совета пастанаўляе:

1. У перыяд з 27 студзеня па 20 лютага 1939 года правесці праверку і кляйменне вагавымяральных прыбораў, належачых арганізацыям, прадпрыемствам і інш., знаходзячымся на тэрыторыі г. Менска.

2. Для выканання праверкі і кляймення ўсе прадпрыемствы, арганізацыі, установы і інш., маючыя вымяральныя прыборы, як-та: вагі, гіры ўсіх сістэм, літры, манометры, пуркі, электрапрыборы і т. д. з кляймом 1937 года і больш ранніх год, павінны прадставіць такавыя для праверкі ў аддзел мер і вагаў — г. Менск, Праваднак вул., д. № 6.

3. Арганізацыі, маючыя грамоздкія ўстаноўленыя вагі: вазавыя, аўтамабільныя і інш., абавязаны выклікаць дзяжурнага правярыцеля аддзела мер і вагаў на месца іх устаноўкі, для праверкі і кляймення.

4. Вагавымяральныя прыборы, патрабуючыя рамонту, павінны дастаўляцца непасрэдна ў рамонтныя майстэрні.

5. Упраўленню сецей і падстанцый гор. Менска арганізаваць з'ёмку электрашчотчыкаў з такім разлікам, каб да 1 верасня 1939 г. праверыць усе электрашчотчыкі, маючыя кляймо 1937 г. і больш ранніх год.

6. Нагляд за выкананнем гэтай пастановы ўскладаецца на кіраўнікоў арганізацый, аддзел мер і вагаў, Дзяржгандаль і гарадскую міліцыю.

7. Вінаватыя ў парушэнні гэтай пастановы прыцягваюцца аддзелам мер і вагаў да адказнасці.

В. а. старшыні Менскага гарадскога совета З. ГЕРЧЫКАЎ.

В. а. сакратара Менскага горсовета С. ТРАЙЧАНСКІ.

РЫХТУЙЦЕСЯ ДА ВЯСЕННЯГА СЕЗОНА
Усё для рамонту і абсталявання кватэр і пакояў.
МЕНГОРПРАМГАНДЛЕМ
ЗАВЕЗЕНА Ў СВАЕ МАГАЗІНЫ:
магазін № 19 (Комсамольская, 5)
магазін № 25 (Чэрвеньскі рынак),
магазін № 41 (пл. «8 сакавіка», 2),
магазін № 42 (Совецкая, 59),
магазін № 43 (пл. «8 сакавіка» 12),
магазін № 46 (Вольная, 1),
магазін № 47 (Конны рынак),
магазін № 51 (пл. Свабоды, 83)
магазін № 52 (пл. Свабоды, 83)
магазін № 54 (Комсамольская, 8).
павільён № 3 (Старажоўскі рынак).
павільён № 4 (Чэрвеньскі рынак).
павільён № 5 (Юбілейная плошча)
У ВЯЛІКІМ АСАРТЫМЕНЦЕ НАСТУПНЫЯ ТАВАРЫ:
ФАРБЫ МАСЛЯНЫЯ ВЫШЭЙШАЙ ЯКАСЦІ
(на натуральнай і штучнай аліфе),
колеры: белы, блакітны, слановая косць, сіні і паловы.
ФАРБЫ: эмалевыя ўсіх гатункаў, мастацкія ўсіх гатункаў, сухія, аль фрэйныя, казаінавыя,
УЛЬТРАМАРЫН, МЕДНЫ КУПАРОС, КІСЦІ МАСТАЦКІЯ і МАЛЯРНЫЯ ЎСІХ РАЗМЕРАЎ.
АЛІФА, АКСОЛЬ ШТУЧНАЯ.
ФАРБА для жалезных дахаў, СПІРТ для прымусаў.
Вялікі выбар ШПАЛЕРАЎ розных фабрык.
ДА ВЕСНАВОЙ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ КАМПАНІІ:
ЛАПАТЫ, ВІЛЫ, ГРАБЛІ і інш.
МЕНГОРПРАМГАНДАЛЬ.

ЗАГОТПУНКТЫ БЕЛЗАГОТПУШНІНЫ
прымаюць шкуркі амбарных і вадзяных
КРЫС
За кожную аданую шкурку амбарнай крысы ЗАГОТПУНКТЫ ВЫПЛАЧВАЮЦЬ 50 кап.
За здабытую на складзе Заготзярно шкурку ВЫПЛАЧВАЕЦЦА ДАДАТКОВА Заготзярно 20 кап. за штуку.
НА ЗАГОТПУНКТАХ БЕЛЗАГОТПУШНІНЫ ЁСЦЬ КРЫСАЛОЎКІ І КАПКАНЫ.
Знішчайце гэтых шкоднікаў-грызуноў, якія наносяць вялікую шкоду і псуюць многа зярна і прадуктаў сельскай гаспадаркі.
БЕЛЗАГОТПУШНІНА.

МЕНСКАЯ ПЧАЛЯРНАЯ АРЦЕЛЬ
ЛІКВІДУЕЦЦА
Усе прэтэнзіі да арцелі прымаюцца ліквідкомам (вул. Куйбышава, 38) да 12 лютага 1939 г.
Пасля ўказанага тэрміну ніякія прэтэнзіі прымацца не будуць.
ЛІКВІДКОМ.

МЯНЯЮ кватэру з 2-х пакояў, 26 кв. м., з усімі выгодамі, на большую. Акольная, 9, кв. 2, Давыдаў. Тэлефон № 21-997. Званіць з 6 г. вечара.

ЗГУБЛЕНА круглая гербавая ПЯЧАТКА з надпісам: «НКЗ СССР Госсортфонд Белорусская контора». Лічыць несапраўднай.

ЛІТАРАТУРА
ДА ДНЯ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ
ва ўсіх магазінах і кнігарнях
УПРАЎЛЕННЯ КНІГАГАНДЛЯ ДВБ
ёсць наступная літаратура:
ЛЕНІН — Соцыялізм і вайна. Цана 30 кап.
ЛЕНІН — Аб міжнародным становішчы, аб вайне і Чырвонай Арміі. Цана 20 кап.
СТАЛІН — Аб недахопах партработы і мерах ліквідацыі трацкісцкіх і іншых двурушнікаў. Цана 20 кап.
КАРОТКІ КУРС ГІСТОРЫІ ВКП(б). адобран ЦК ВКП(б), 1938 год. Цана 3 руб.
ВАРАШЫЛАЎ — Сталін і Чырвоная Армія. Цана 30 кап.
БРОНІН — Ленін і Чырвоная Армія. Цана 15 кап.
ВАРАШЫЛАЎ — Артыкулы і прамовы. Цана 3 р. 75 к.
ВАРАШЫЛАЎ — 20 год РСЧА і Чырвонага Флота. Цана 15 к.
ВАРАШЫЛАЎ і ФРУНЗЕ — Аб моладзі. Цана 1 р. 80 к.
ОРДЖАНІКІДЗЕ — Шлях большавіка. Цана 1 руб.
МОЛАТАЎ — Урокі шкодніцтва, дыверсій і шпіянажа японанямецка-трацкісцкіх агентаў. Цана 30 кап.
АБ КАНІ І КОННІКУ (зборн. вершаў). Цана 2 руб.
ГЕРАСІМАЎ — Шчорс. Цана 2 р. 50 к.
ОСТРОЎСКІ — Народжаныя бурай Цана 3 р. 50 к.
КАЛГАСНІКУ АБ ПРОЦІПАВЕТРАНАЙ І ПРОЦІВАХІМІЧНАЙ АБАРОНЕ. Цана 75 кап.
ЗАБЕЛІН — Парашутны прыжок Цана 1 р. 30 к.
ЕНЮКОЎ — Проціхімічная абарона. Цана 75 кап.
БАЯВАЯ ПАДРЫХТОЎКА ВАРАШЫЛАЎСКАГА КОННІКА. Цана 50 кап.
ДА 20-ГОДДЗЯ БССР. Цана 1 руб
РОНГЕ — Разведка і контрразведка. Цана 2 р. 60 к.
ПЕРАЛІЧАНУЮ ЛІТАРАТУРУ ПАТРАБУЙЦЕ ВА ЎСІХ КНІЖНЫХ МАГАЗІНАХ УПРАЎЛЕННЯ КНІГАГАНДЛЯ ДВБ І У ІНШЫХ МАГАЗІНАХ КНІГАГАНДЛЮЮЧЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ.
Пры адсутнасці на месцах, заказы пасылайце па адрасу: гор. МЕНСК, пл. Свабоды, 5, Упраўленне Кнігагандля ДВБ
УПРАЎЛЕННЕ КНІГАГАНДЛЯ ДВБ.

БЕЛАРУСКАМУ АДДЗЯЛЕННЮ САЮЗЗАГОТСКУР
патрэбны
КІРАЎНІК СПРАЎ
і МАШЫНІСТКА.
Звяртацца: Рэвалюцыйная, 18, сектар кадраў.

У аддзел аб'яў званіце па тэл.
№ 21-845.

Адміністрацыя і супрацоўнікі канторы механізацыі і электрамантажа Белпромбудтраста выражаюць спачуванне тав. ХЕНТАВАЙ Н. Ш. па поваду пасцігшага яе гора — смерці МАЦЕРЫ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ і ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Совецкая, 49. ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: рэдактара — 21-352; намесніка рэдактара — 25-183; сакратарыята — 20-830. Аддзелаў: партыйнага — 21-353; совецкага будаўніцтва і гандлю — 23-413; прамысловага — 21-356; сельскагаспадарчага — 21-846; літаратуры, мастацтва, навукі і асветы — 23-955; мясцовай і замежнай інфармацыі — 25-189; аддзела пісем — 20-844, 21-399, 21-885, ілюстрацыйнага і стыльрэдактуры — 21-556; заг. выдавецтвам — 21-358; аб'яў — 21-845.

Уп. Галоўлітбела № Р—816. Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. К. Л. Ш.